

Archeologienota Meise (Eversem) – Heidebeekstraat (2021C105)

DEEL 1: VERSLAG VAN RESULTATEN UIT BUREAUONDERZOEK

Archeologienota Meise (Eversem) – Heidebeekstraat (2021C105)

Deel 1: Verslag van Resultaten uit bureauonderzoek

PeCoARCHEO-rapport 28

© 2021 PeCoARCHEO
Strijdersstraat 47
3000 Leuven
0477/326669
petercosyns@hotmail.com

NUR 682
PeCoARCHEO-rapport 28

Wettelijk depot: D/2021/14.778/5

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van de uitgever.

ADMINISTRATIEVE FICHE

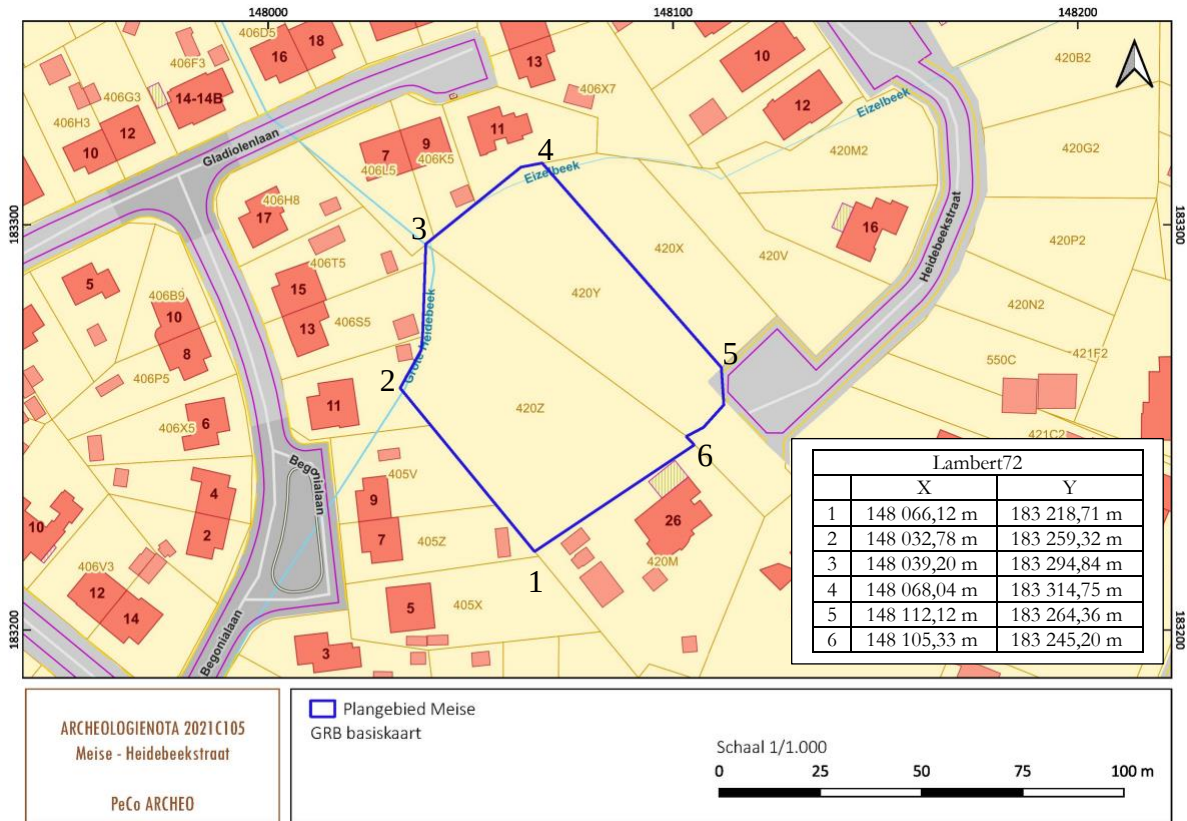
Opdrachtgever	Consorten Borms
Aannemer	NVT
Architectenbureau	STUDIO 28, Heidebeekstraat 28, 1860 Meise i.s.m. ABETEC architecten & ingenieurs, IZ Wijnveld, Poldergotestraat 1, 9240 Zele
Project	Verkavelingsproject van 4 OB-woningen
Postadres	Heidebeekstraat 28, 1860 Meise
Gemeente	Meise
Provincie	Vlaams-Brabant
Kadastrale gegevens	Meise Afdeling 1/Sectie D/Percelen 420y en 420z
Coördinaten	23050D0420/00Y000 (<i>N-boek</i>) WGS84: 50°57'36,35"NB - 4°20'28,51"OL Web Mercator: 483 266,00 m - 6 614 238,36 m Lambert72: 148 067,85 m - 183 314,47m 23050D0420/00Z000 (<i>Z-boek</i>) WGS84: 50°57'33,26"NB - 4°20'28,41"OL Web Mercator: 483 263,02 m - 6 614 086,68 m Lambert72: 148 065,94 m - 183 218,99 m
Capakey	23050D0420/00Y000 23050D0420/00Z000
Autorisatie	Peter Cosyns, PeCoARCHEO, OE/ERK/Archeoloog/2019/00009
Auteur	Peter Cosyns
Onderzoekstermijn	maart 2021
Trefwoorden	Archeologienota, bureauonderzoek, Eversem, Meise, Brabantse leemstreek, Dender-Zenne Tussengebied

INHOUDSTAFEL

<i>Administratieve fiche</i>	4
<i>Inhoudstafel</i>	6
1. Introductie	7
2. Aanleiding vooronderzoek	8
3. Resultaten uit bureaustudie	12
3.1. Cartografie	12
3.2. Toponymie	20
3.3. Archivalische bronnen	22
3.4. CAI-databestand	23
3.5. Landschappelijke context van het plangebied	25
3.5.1. Topografie	25
3.5.2. Pedologie	28
3.5.3. Geologie	30
3.5.4. Hydrologie	32
3.6. Terreinevaluatie	34
4. Verwachtingen en impact	35
4.1. Verwachtingen	35
4.2. Impact	35
5. Samenvatting voor niet-gespecialiseerd publiek	36
6. Samenvatting voor gespecialiseerd publiek	36
7. Lijst van figuren	37
8. Referenties	39

1. INTRODUCTIE

Deze archeologienota is opgesteld op vraag van de opdrachtgever in functie van een omgevingsvergunning voor verkaveling voor twee percelen ter hoogte van de Heidebeekstraat te Eversem, gehucht van Meise (Figuur 1).¹

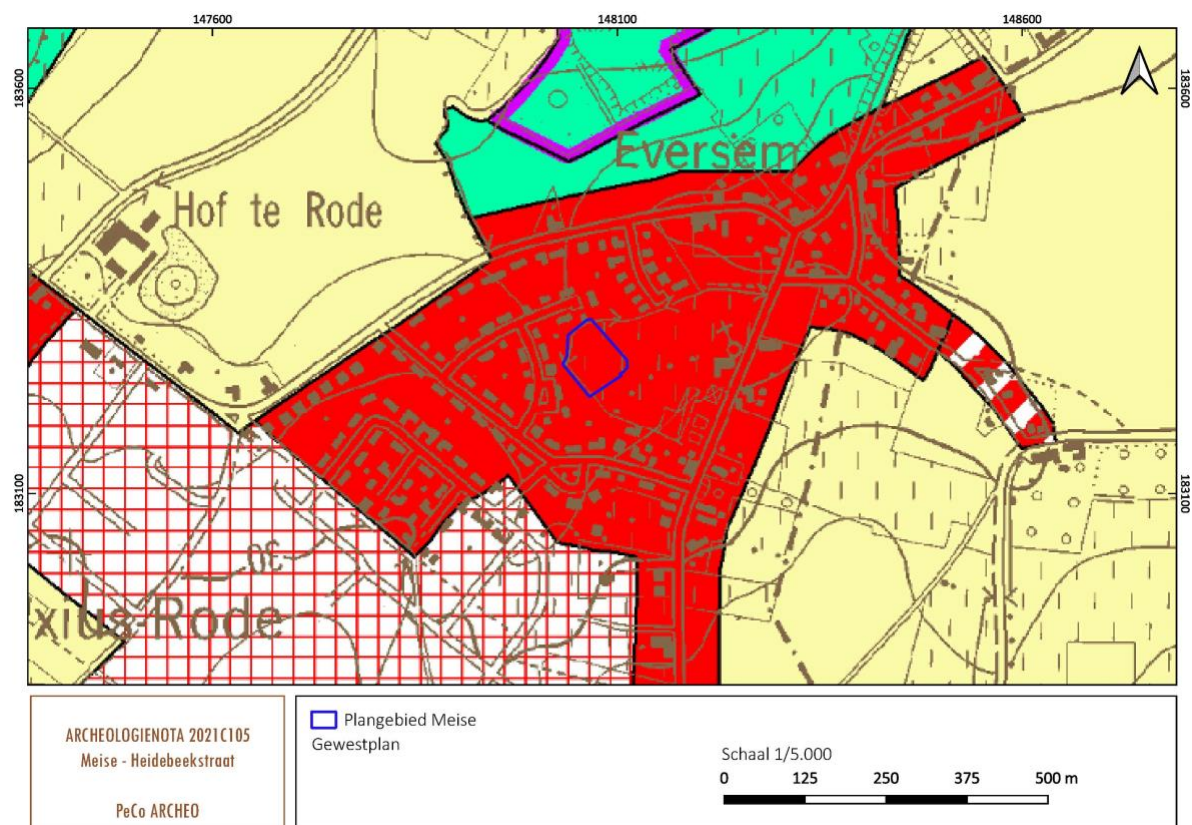

Figuur 1: Plangebied aan de Heidebeekstraat geprojecteerd op de GRB-kaart (bron: geopunt.be)

Het plangebied is gelegen op het einde van de Heidebeekstraat en wordt in het noorden afgegrensd door twee waterlopen. De vanuit het zuidwesten komende Grote Heidebeek en de vanuit het oosten komende Eizelbeek vloeien samen op de grens van beide percelen en loopt verder noordwaarts richting Nieuwenrode (Figuur 2).

Beide parallel liggende percelen vormen samen een rechthoekig gebied van ca.80 m op ca.63 m, waarvan de noordwestelijke hoek is afgesneden door de ZW-NO stromende Grote Heidebeek. Het westelijke perceel 420z is hierdoor iets korter maar breder en beslaat 2.412,00 m². Het iets smallere maar langere oostelijke perceel 420y beslaat 1.886,78 m². Omdat het plangebied een oppervlakte van meer dan 3.000m² beslaat, vereist het vergunningstraject een evaluatie van het archeologische potentieel van het terrein zoals staat omschreven in artikel 5.4.2.3 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 van de Vlaamse Overheid (versie 01/04/2019).

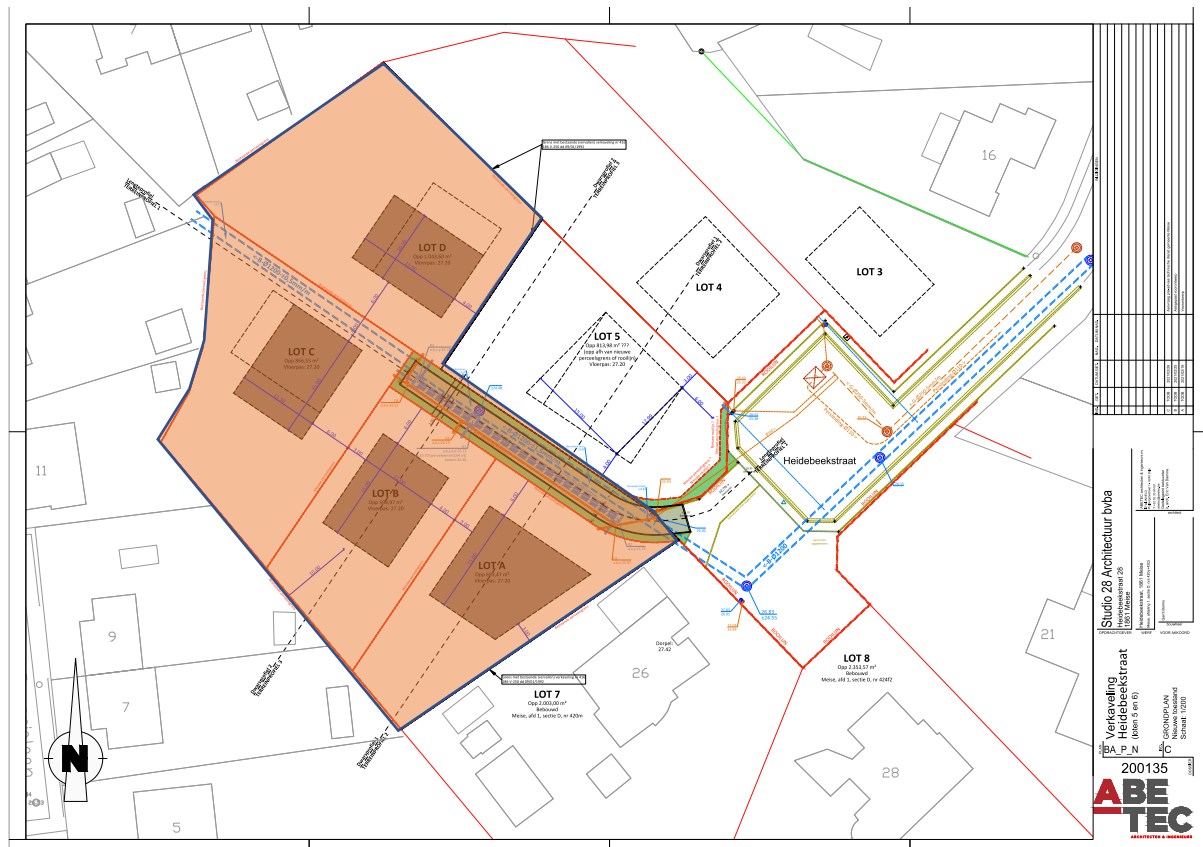
¹ Alle noodzakelijke administratieve gegevens zijn opgesomd in de administratieve fiche.

Figuur 2: Plangebied aan de Heidebeekstraat geprojecteerd op het Gewestplan (bron: geopunt.be)

2. AANLEIDING VOORONDERZOEK

Het projectgebied aan de Heidebeekstraat betreft de verkaveling van twee samengevoegde kadastrale percelen 420y en 420z (Figuur 3). In functie van de voorziene verkaveling zullen de twee betrokken kadastrale percelen 420y en 420z opgesplitst worden in vijf loten en een straatgedeelte. Perceel 420z wordt opgedeeld in drie loten (A, B en C) en het straatgedeelte. Perceel 420y is verdeeld in twee loten (D en 5). Lot 5, dat zoals de aanpalende loten 3 en 4 is gelegen aan het huidige uiteinde van de Heidebeekstraat, is al vrij van archeologie (Figuur 3). Enkel de vier loten A-D en het nog aan te leggen straatgedeelte maken deel uit van het projectgebied komen bijgevolg in aanmerking voor een archeologische evaluatie.

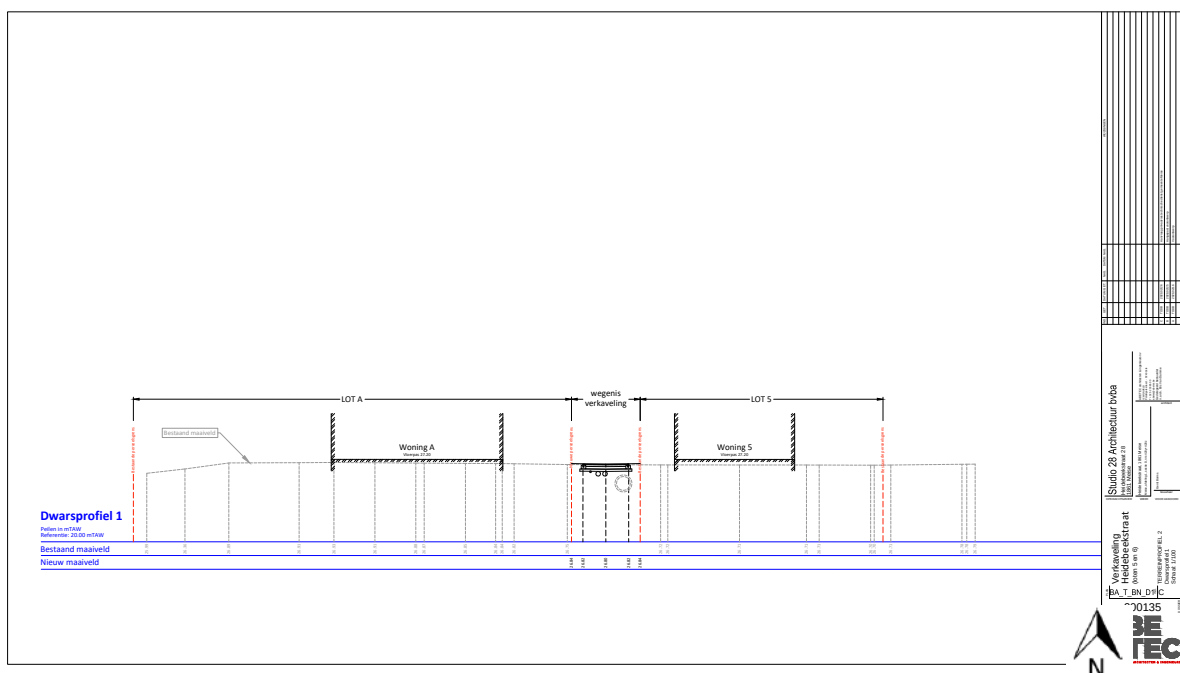

Figuur 3: Geplande verkaveling plangebied aan de Heidebeekstraat (bron: studio 28 architectenbureau)

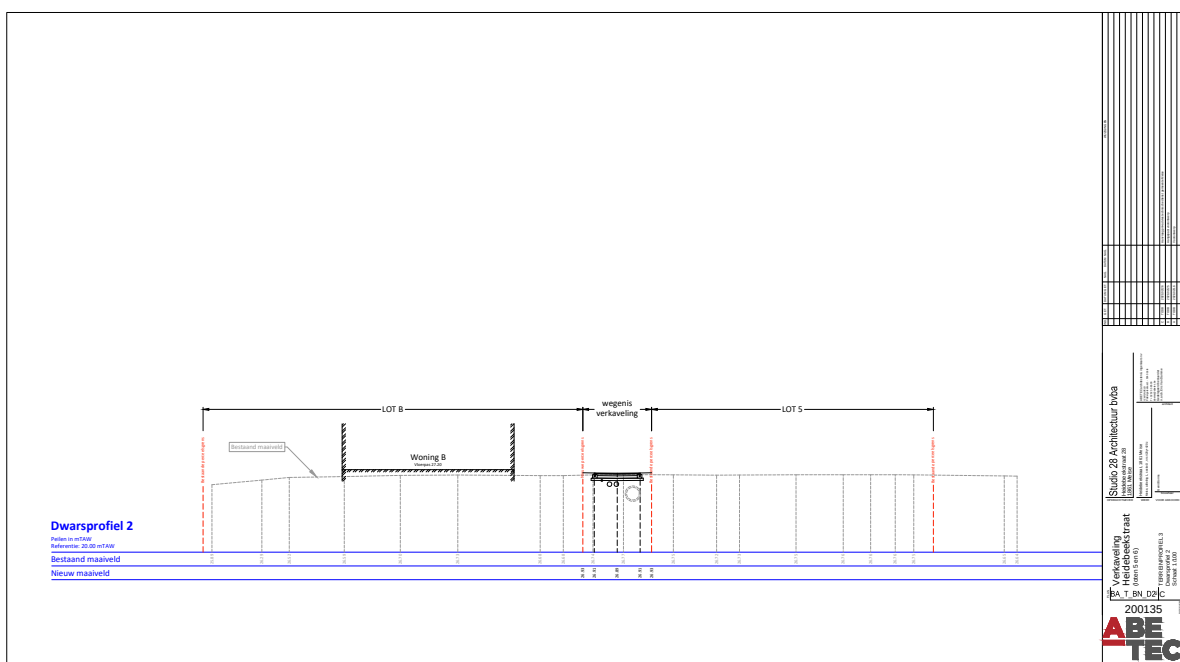
Het verkavelingsproject van vier woningen en een straatverlenging van ca.47 m lang en 6,00 m breed voorziet een verstoring van de bodem over een oppervlakte van 979,50 m² waarvan weliswaar ca.94 m² al is verstoord (Tabel 1). Bij eerdere verkavelingswerkzaamheden begin jaren 1990 is een rioleringsbuis van 1,20 m (binnen)diameter aangelegd over het gehele projectgebied om het bestaande rioleringsnetwerk van de Heidebeekstraat te verbinden met het rioleringsnetwerk in de noordelijk gelegen Gladiolenstraat.

Tabel 1: Overzicht van de oppervlakte van de inplantingszone, voorbehouden als bouwzone voor de voorziene wooneenheden binnen het plangebied

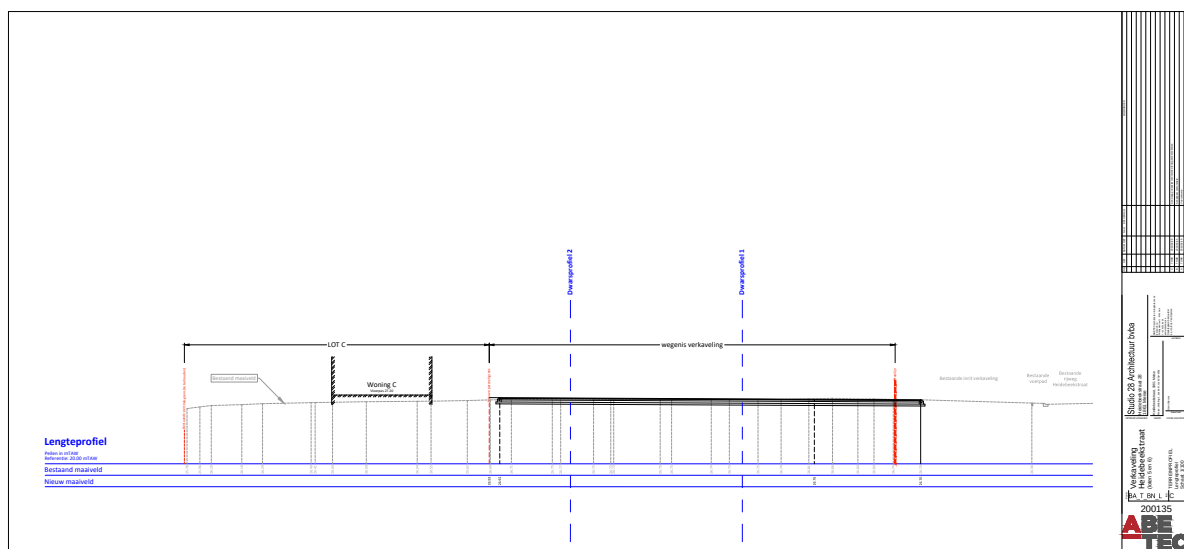
Wooneenheid	Oppervlakte	Vloerpas	Reeds verstoord
Lot A	202,50 m ²	27,20 m TAW	
Lot B	165,00 m ²	27,20 m TAW	
Lot C	172,50 m ²	27,20 m TAW	
Lot D	157,50 m ²	27,20 m TAW	
straatverlenging	ca.282 m ²		ca.94 m ²
TOTAAL	979,50 m ²		

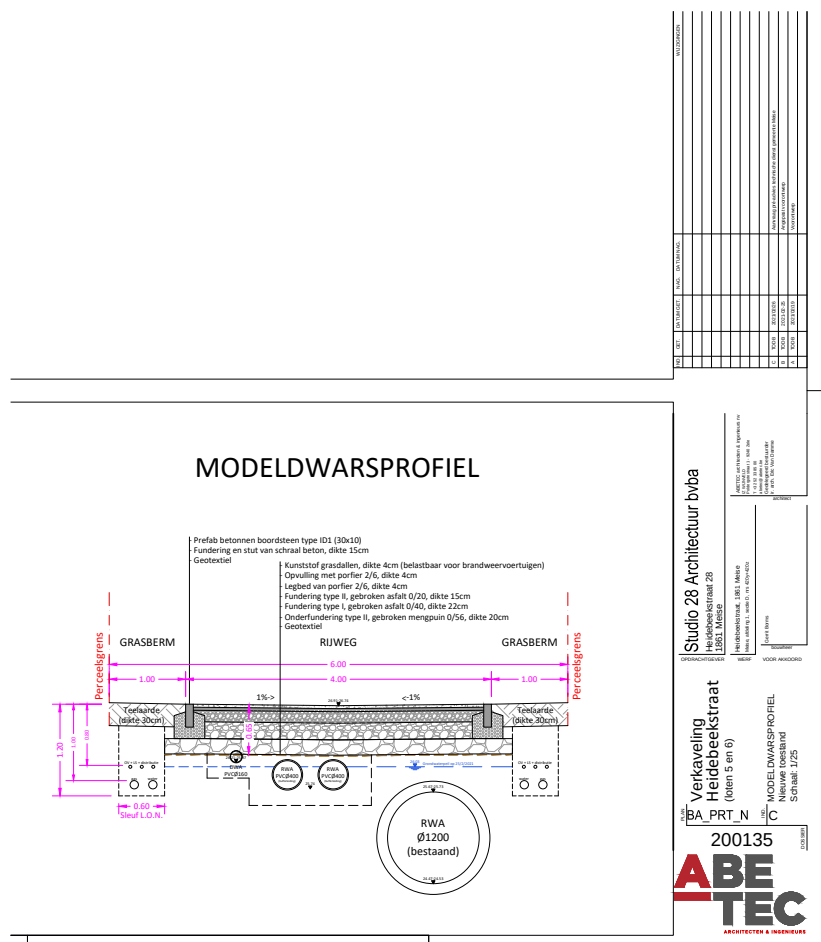
Figuur 4: Dwarsprofiel 1 met coupe van de aan te leggen woning A en de straat binnen het plangebied aan de Heidebeekstraat (bron: studio 28 architectenbureau)

Figuur 5: Dwarsprofiel 2 van de aan te leggen woning B straat binnen het plangebied aan de Heidebeekstraat (bron: studio 28 architectenbureau)

Figuur 6: Lengteprofiel met coupe van de aan te leggen woning C en de straat binnen het plangebied aan de Heidebeekstraat (bron: studio 28 architectenbureau)

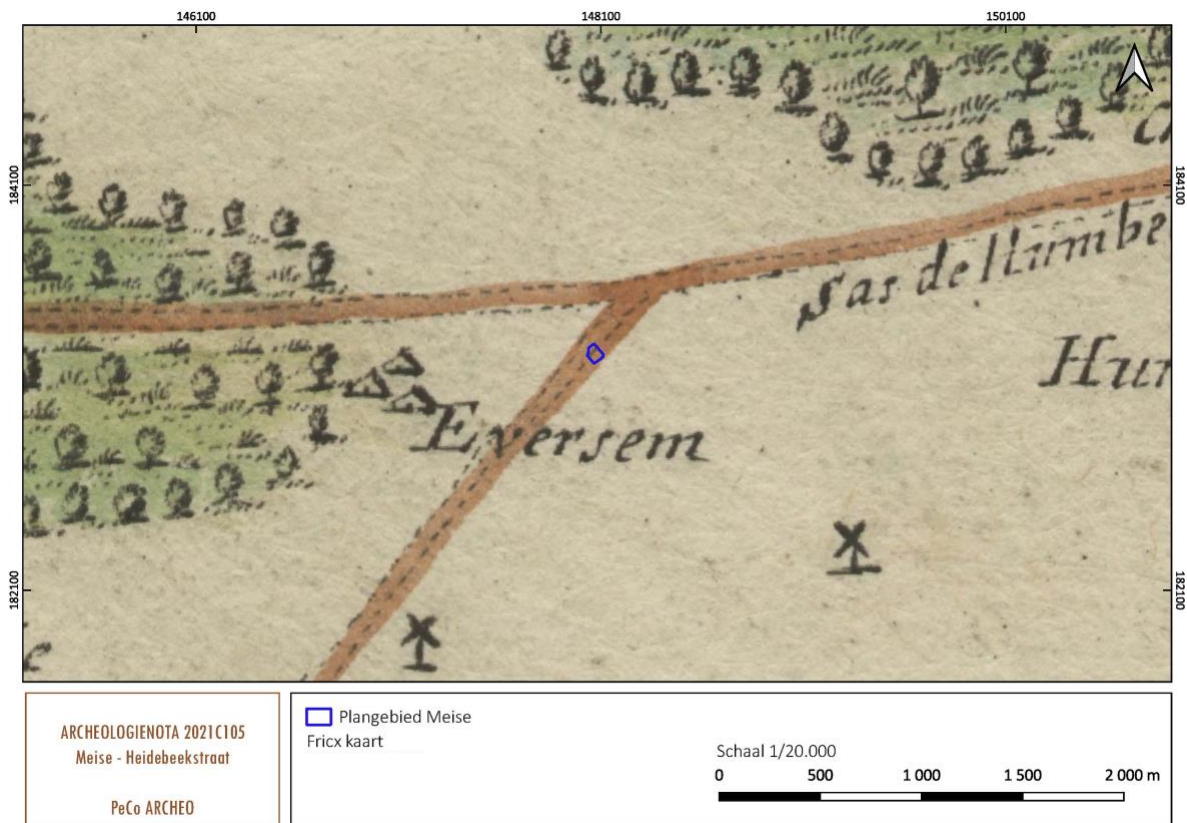
Figuur 7: Modeldwarsprofiel van de aan te leggen straat op de perceelgrens binnen het plangebied aan de Heidebeekstraat (bron: studio 28 architectenbureau)

De nutsleidingen voor gas, water, elektriciteit en internet/distributie zijn nog niet getrokken in de voorziene straatverlenging van ca.47 m (Figuur 4)

3. RESULTATEN UIT BUREAUSTUDIE

De bureaustudie bestaat uit (1) archivalische bronnen, waar cartografie en toponymie onder ressorteren, (2) een evaluatie van vondstmeldingen en resultaten uit eerder gevoerd archeologisch onderzoek in de omgeving op basis van het databestand van de Centrale Archeologische Inventaris bijgehouden en ter beschikking gesteld door het Agentschap Onroerend Erfgoed, (3) landschappelijke gegevens, zoals geologische, bodemkundige en topografische data, waaruit kan afgeleid worden of het plangebied in een zone ligt met archeologisch potentieel en tenslotte (4) een terreinverkenning.

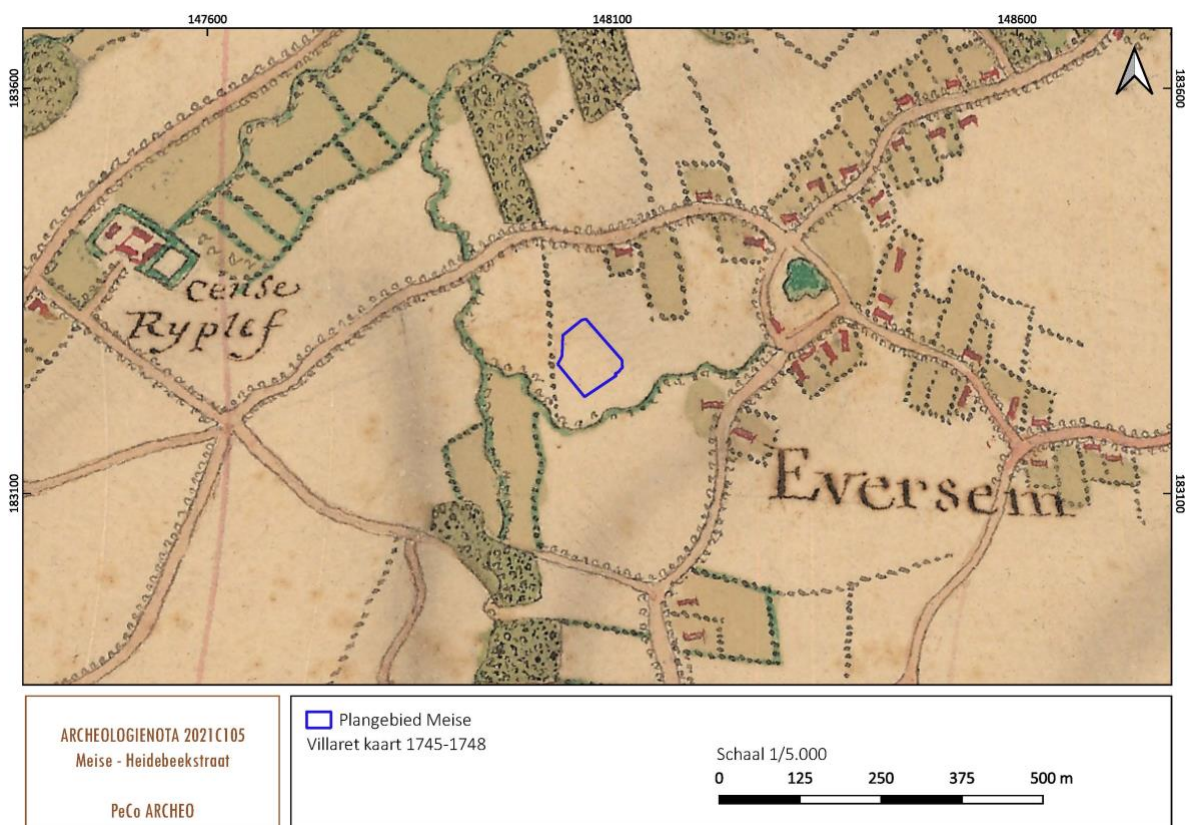
3.1. CARTOGRAFIE

Figuur 8: Plangebied aan de Heidebeekstraat geprojecteerd op de Fricx-kaart, 1712 (bron: geopunt.be)

De oudst beschikbare kaart met aanduiding van Eversem is de vroeg 18de eeuwse Fricx-kaart uit 1712 met de vage aanduiding van enkele woningen aan de rand van een bos-heidegebied langs twee grote wegen (Figuur 8). De mid 18de eeuwse Villaret-kaart toont aan dat er van die bossen ten westen van de bewoning nog weinig overschiet in de jaren 1740 en dat Eversem een gehucht is van een dertigtal woningen (Figuur 9). De kaart geeft ook ten westen van het projectgebied 'cense Ryplef' aan wat een waterburcht is met opperhof en neerhof dat een laatmiddeleeuwse oorsprong heeft met motte (zie 3.1.4. CAI-databestand).

De laat 18de eeuwse Ferraris-kaart geeft een identieke situatie aan als enkele decennia eerder, maar de zone waarin het projectgebied is gesitueerd is ingekleurd als moerassig weiland (Figuur 10).

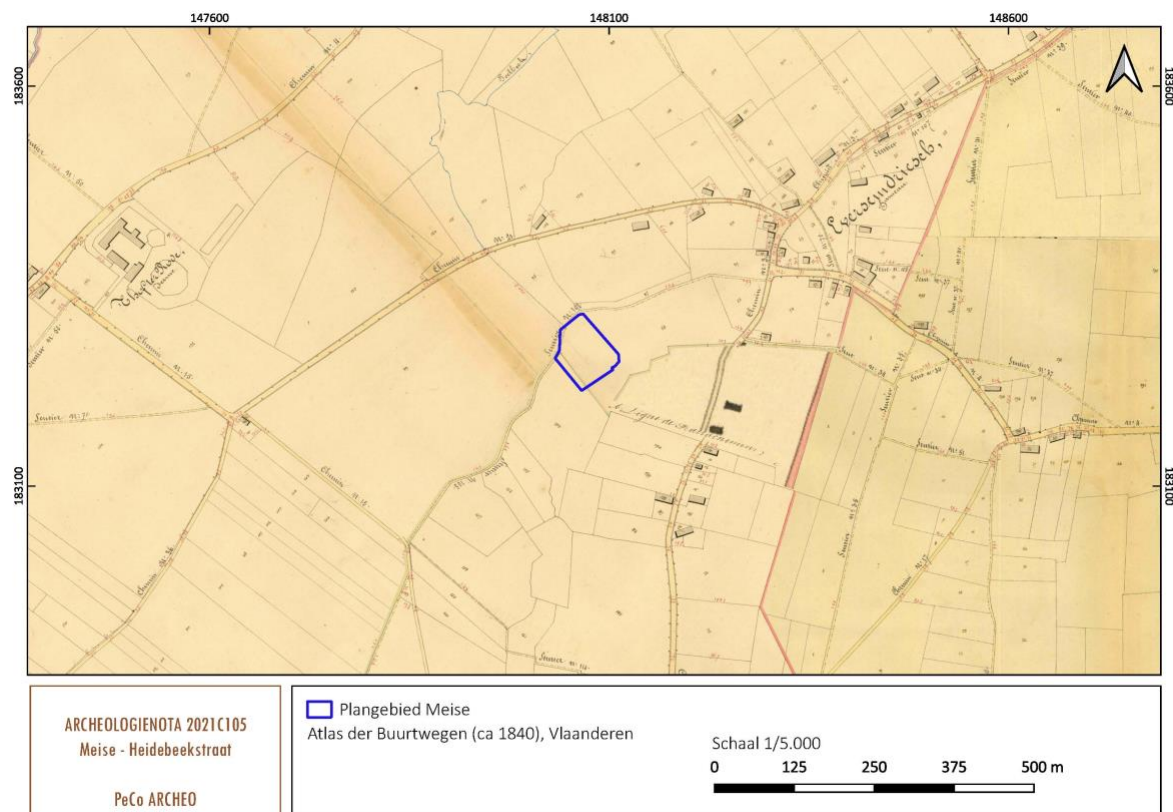

Figuur 9: Plangebied geprojecteerd op de Villaret-kaart, 1745-1748 (bron: geopunt.be)

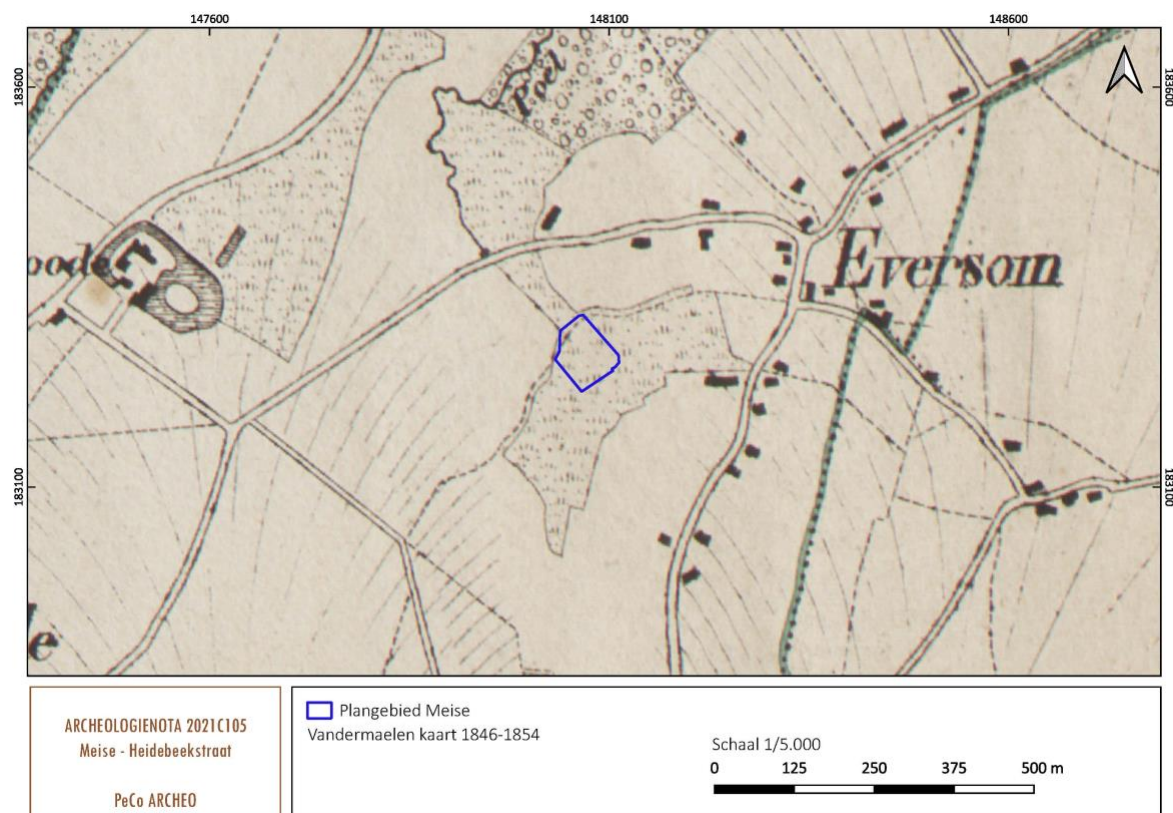

Figuur 10: Plangebied geprojecteerd op de Ferraris-kaart (1771-1778) (bron: geopunt.be)

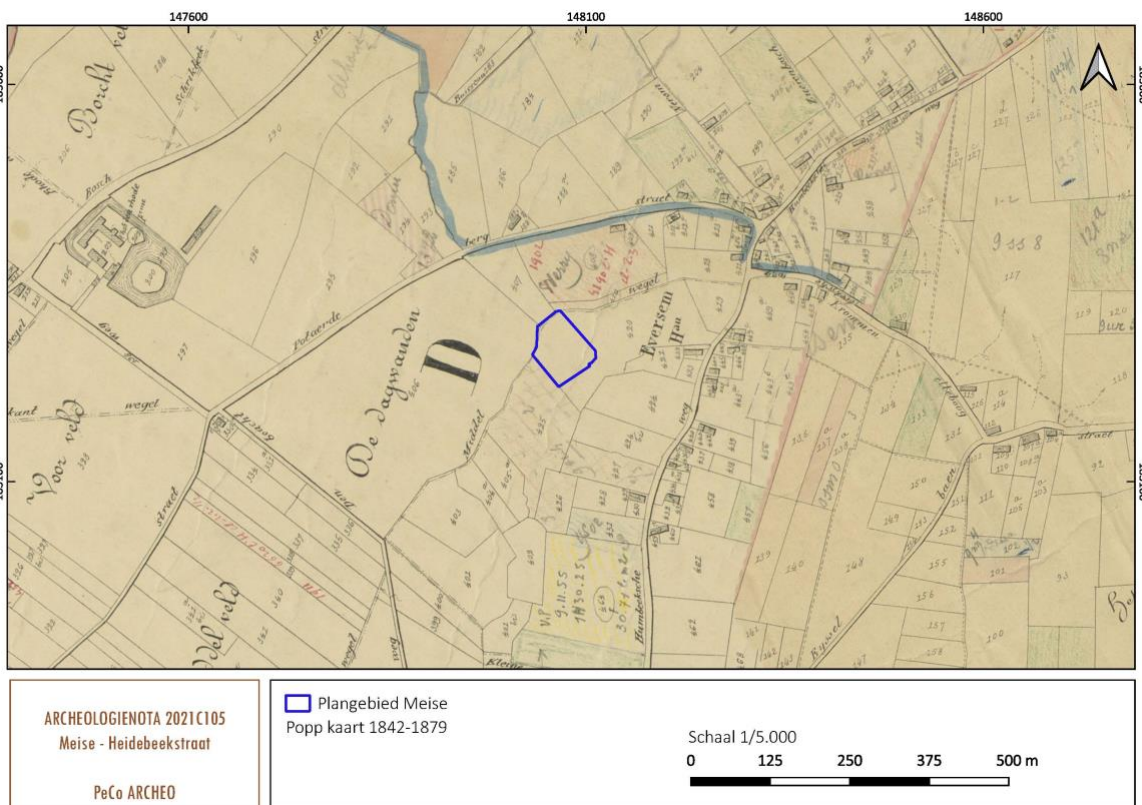
De mid 19de eeuwse kaarten, respectievelijk de Atlas der Buurtwegen (Figuur 11), de Vandermaelen-kaart (Figuur 12) en de Popp-kaart (Figuur 13), geven aan dat de bewoning gestagneerd blijkt te zijn sinds de 18de eeuw maar dat de verkaveling steeds complexer is geworden door de versnippering aan percelen.

Figuur 11: Plangebied geprojecteerd op de Atlas der Buurtwegen, 1841 (bron: geopunt.be)

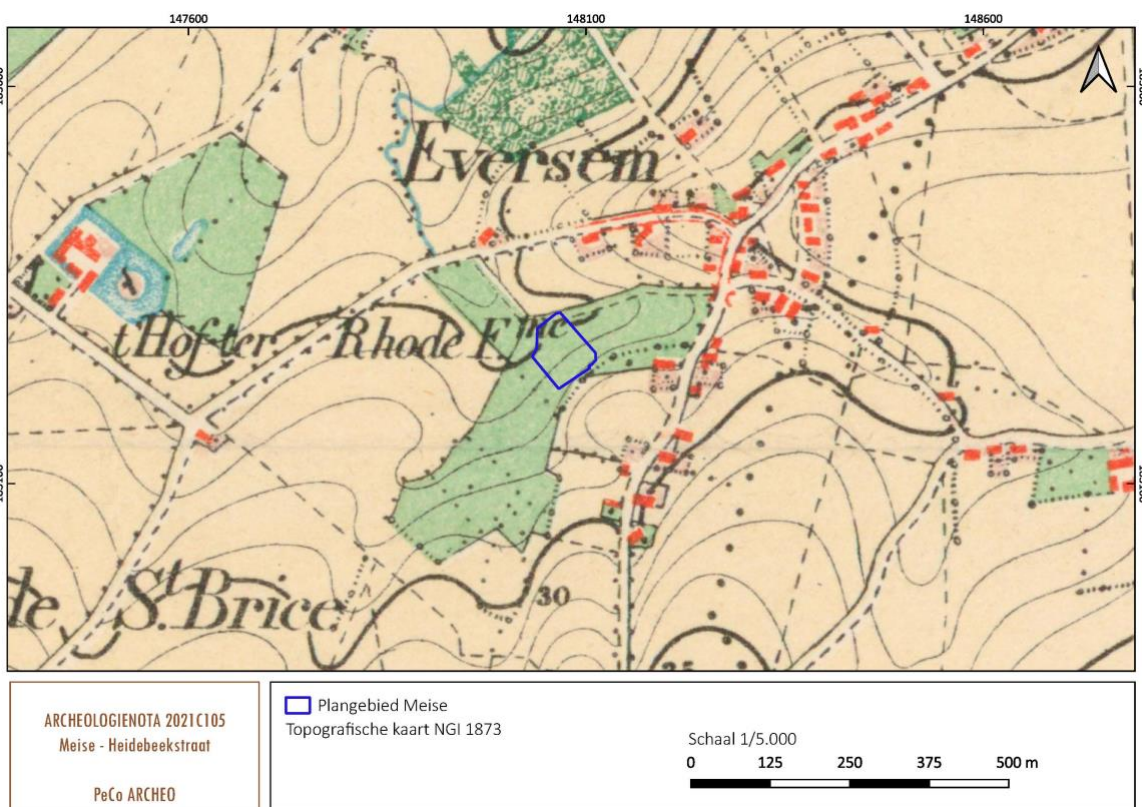

Figuur 12: Plangebied geprojecteerd op de Vandermaelen kaart, 1846-1854 (bron: geopunt.be)

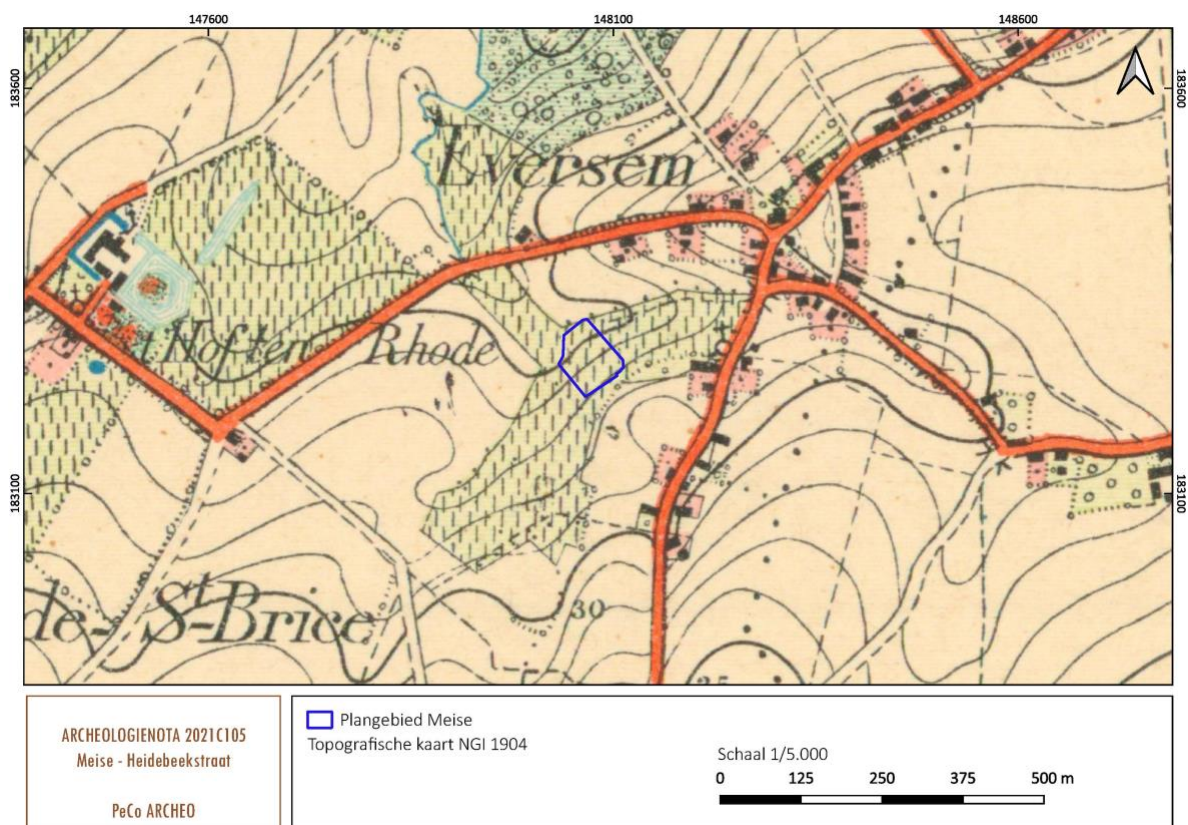

Figuur 13: Plangebied geprojecteerd op de Popp kaart, 1842-1879 (bron: geopunt.be)

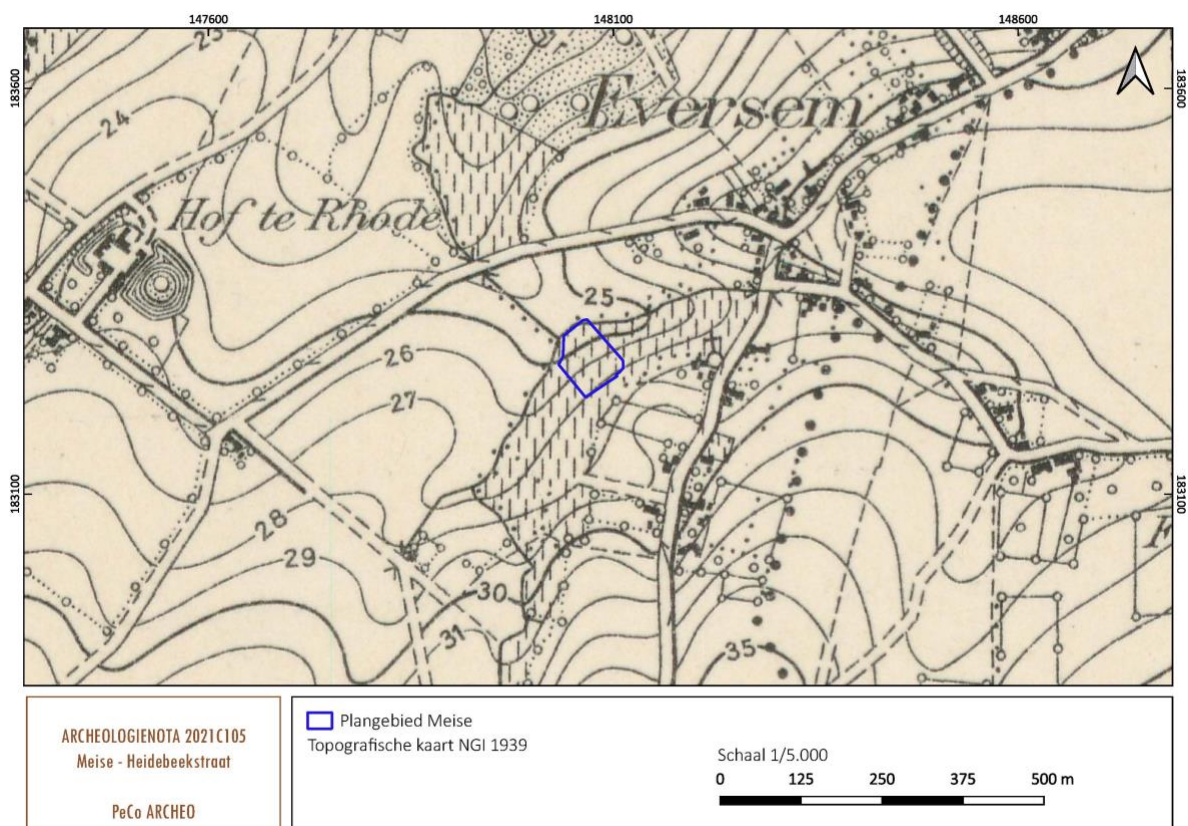
Interessant aan de Vandermaelen-kaart is de expliciete aanduiding van het projectgebied binnen moerassig gebied, iets wat we ook duidelijk terugvinden op de 19de en 20ste eeuwse topografische kaarten (Figuren 14-18). De Popp-kaart is dan weer rijkelijk voorzien aan toponiemen (zie 3.1.2. Toponymie).

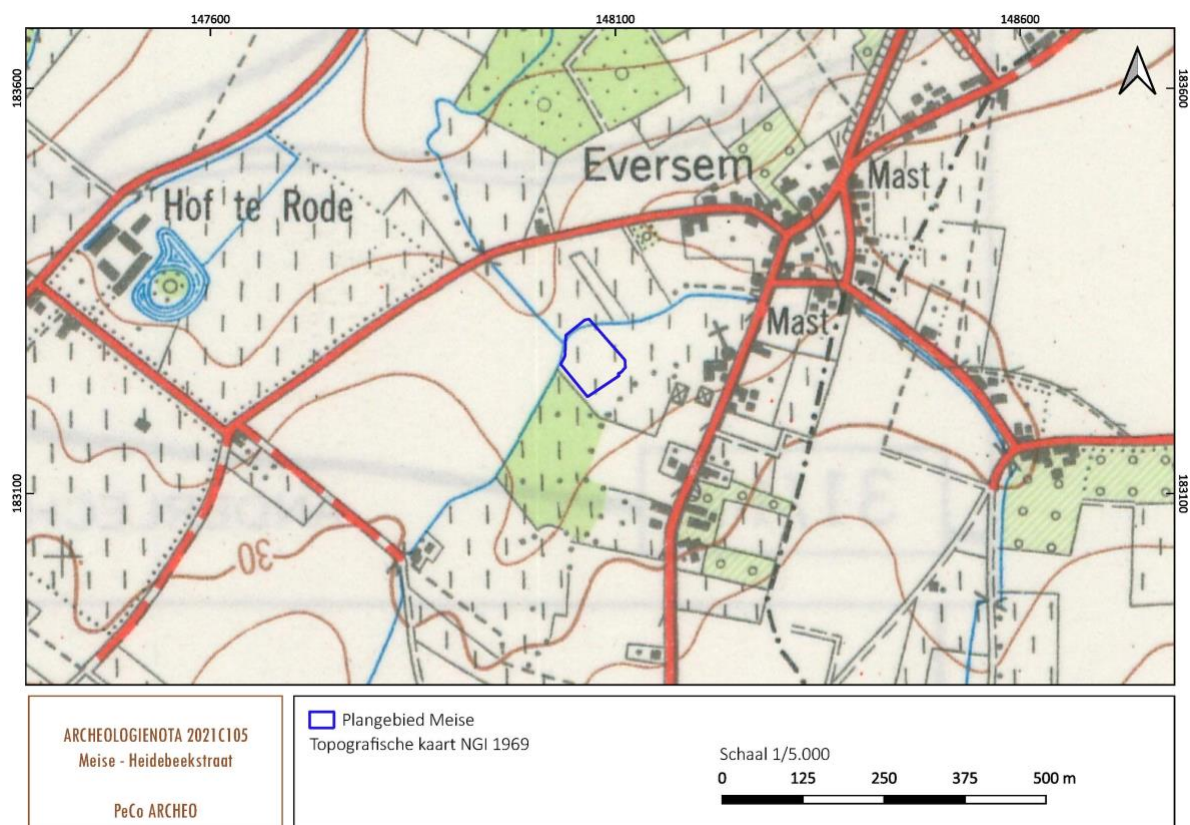
Figuur 14: Plangebied aan de Heidebeekstraat geprojecteerd op de topografische kaart van 1873 (bron: cartesius.be)

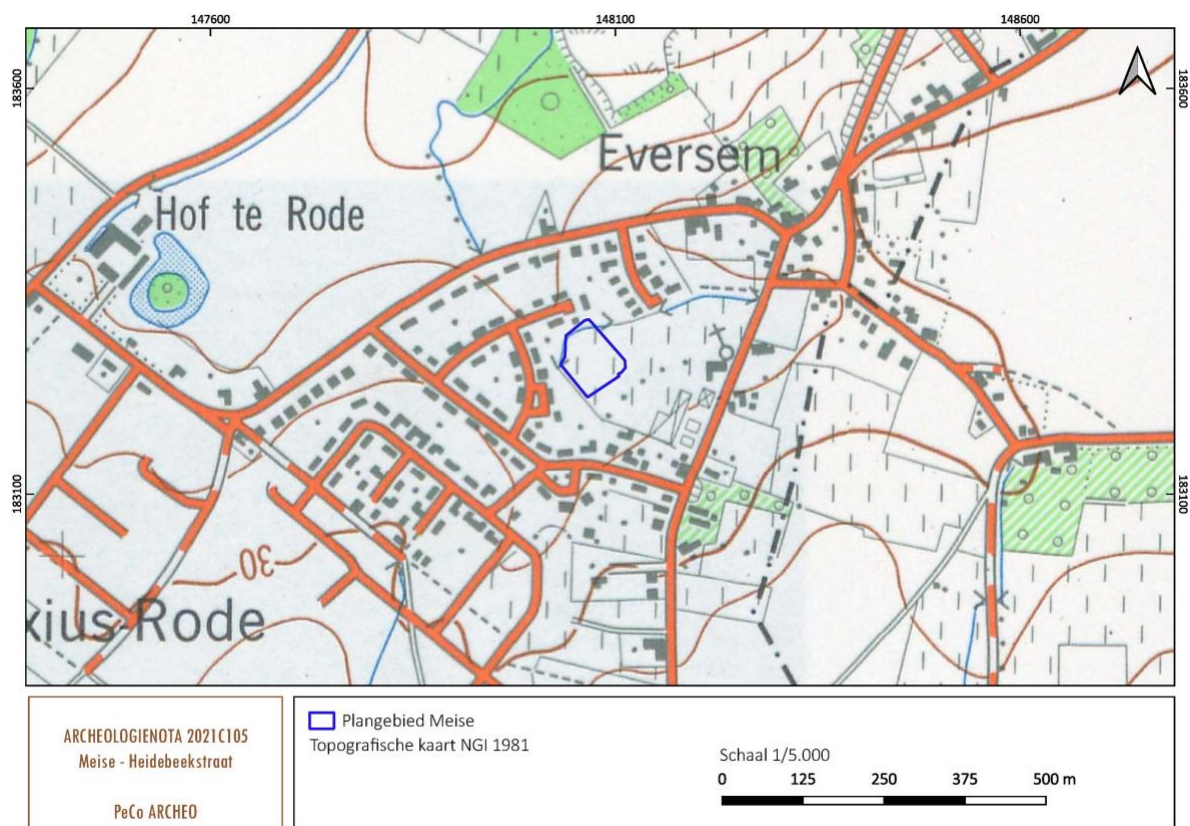
Figuur 15: Plangebied aan de Heidebeekstraat geprojecteerd op de topografische kaart van 1904 (bron: cartesius.be)

Figuur 16: Plangebied aan de Heidebeekstraat geprojecteerd op de topografische kaart van 1939 (bron: cartesius.be)

Figuur 17: Plangebied aan de Heidebeekstraat geprojecteerd op de topografische kaart van 1969 (bron: cartesius.be)

Figuur 18: Plangebied aan de Heidebeekstraat geprojecteerd op de topografische kaart van 1981 (bron: cartesius.be)

De hoogtelijnen op de topografische kaarten geven aan dat het projectgebied is gesitueerd aan de voet van een zandleemplateau van een 35 m TAW in een laaggelegen moerassig gebied op 25-27 m TAW (Figuren

14-18). Vanaf de jaren 1970 verliest de regio geleidelijk aan haar dunbevolkt landelijke karakter en moet het plaats ruimen voor de verkaveling van grote woonwijken (Figuren 19-23).

Figuur 19: Plangebied aan de Heidebeekstraat geprojecteerd op een luchtfoto van 1947-1954 (bron: geopunt.be)

Figuur 20: Plangebied aan de Heidebeekstraat geprojecteerd op een luchtfoto van 1971 (bron: geopunt.be)

Figuur 21: Plangebied aan de Heidebeekstraat geprojecteerd op een luchtfoto van 1995 (bron: geopunt.be)

Figuur 22: Plangebied aan de Heidebeekstraat geprojecteerd op een luchtfoto van 2000-2003 (bron: geopunt.be)

Figuur 23: Plangebied aan de Heidebeekstraat geprojecteerd op een luchtfoto van 2019 (bron: geopunt.be)

Op de luchtfoto van 1995 is duidelijk te zien hoe de huidige situatie van de Heidebeekstraat er al uitzag na een nieuwe verkavelingsfase tijdens de beginjaren 1990 (Figuur 21). Daarna heeft het wat stilgelegen maar sinds 2019 is weer een nieuw elan gegeven aan de verkaveling van het gebied (Figuur 23).

3.2. TOPONYMIE

Voor wat betreft de naam Eversem is het een interessant gegeven dat vele gehuchten en deelgemeenten binnen het grondgebied van fusiegemeente Meise eindigen -em, een verbastering van het vroegmiddeleeuwse -heim 'huis' of -sem 'hoeve': Wolvertem, Eversem, Amelgem, Oppem, Meuzegem, Rossem. Tot hiertoe is echter geen weet van Frankische aanwezigheid in de omgeving. Zo wordt Wolvertem etymologisch verklaard als zijnde de woonst ('heim')² van Wolfert of Wolfhart, een Frankische persoonsnaam. In de stichtingsakte van de abdij van Dieleghem uit 1086 wordt melding gemaakt van Vulvarethem. Eversem kan etymologisch verklaard worden als zijnde de hoeve of boerderij van de familie Ever.³

Het middeleeuwse cijnshof Hof Te Rode is gelegen aan de 'Potaerde berg straat'. Het toponiem '**potaarde**' of '**potaerde**' en de Potaardestraat refereert naar een vette klei die er wordt gewonnen om te gebruiken als pottenbakkersklei. Dit toponiem geeft ook aan dat de omgeving een zware, vette grond was met slechte waterhuishouding (zie 3.6.2. Pedologische gegevens).

Het Hof Te Rode zelf en het nabijgelegen gehucht Sint-Brixius-Rode omvatten het toponiem '**rode**' wat verwijst naar een gerooid bosgebied.⁴ De oude kaarten geven enigszins een voorstelling van het eertijds

² Op de 18de eeuwse kaarten van Villaret en Ferraris staan Wolvertem en Beigem aangeduid als Wolverthem en Beyghem.

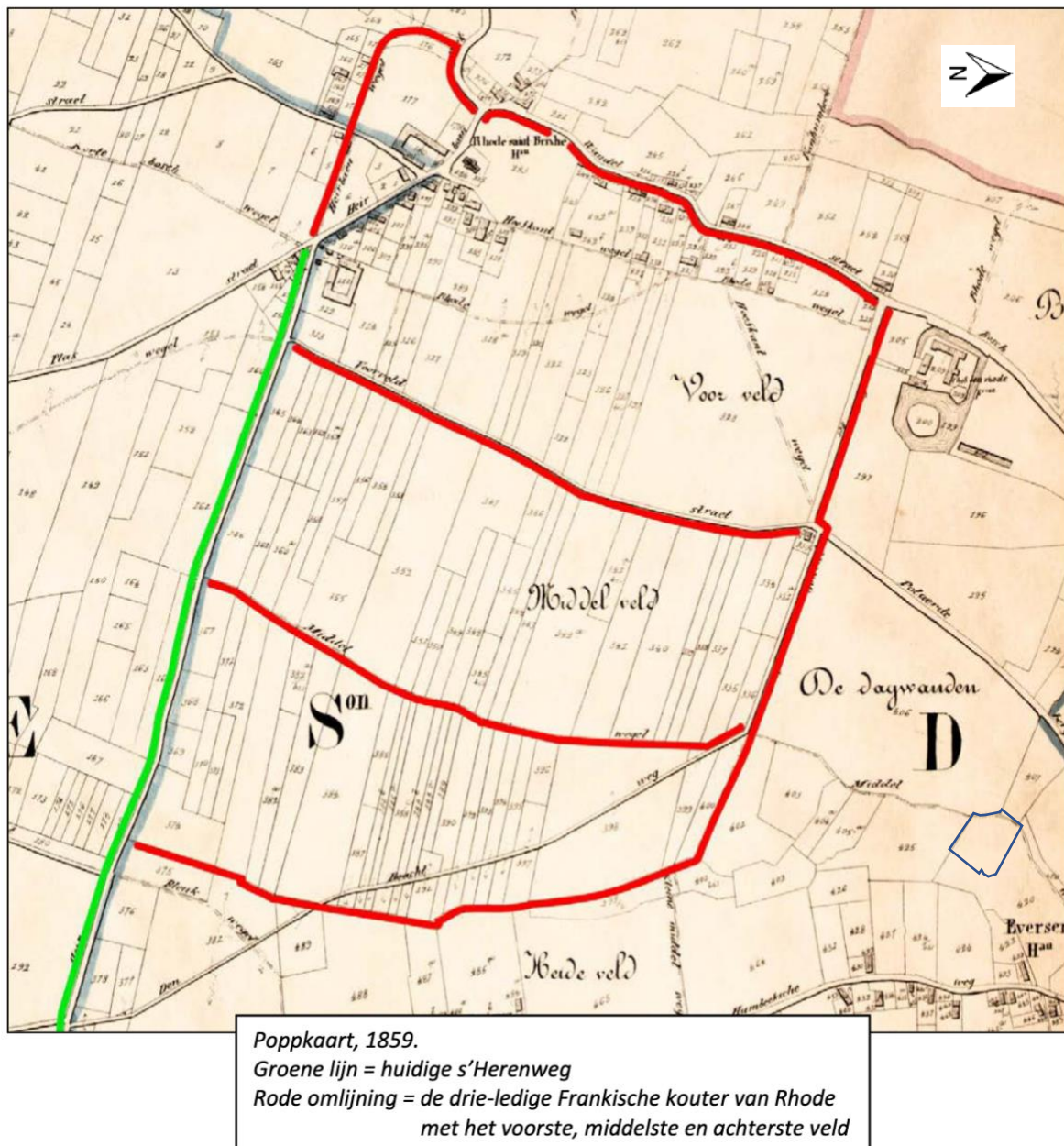
³ Bettessone 2008.

⁴ Op de mid 18de eeuwse Villaret-kaart staat Sint-Brixius-Rode aangeduid als Roye Brixus Roede.

bosrijke gebied (Figuren 8-9). De mid 18de eeuwse Villaret-kaart toont ten noorden van het projectgebied nog enkel grote bosgebieden: Suryn Bos, Hoghenbos, Veylot Bos, de Neptbos en Taffel Bos. Het Sur(y)n Bos(ch) is nog steeds aangeduid op de mid 19de eeuwse Vandermaelen-kaart en het Veylot Bos is nog steeds aanwezig, maar nu gekend als Velaardbos.

Tussen Hof ter Rode en het projectgebied ligt volgens de Popp-kaart een groot veld dat gekend stond als **‘De dagwanden’**. Een ‘dagwand’ is een oude oppervlaktemaat die overeenkomt met een oppervlakte die kan geploegd worden met behulp van een os. De grootte is gelijk aan 100 vierkante roeden en dus een 3000 tot 3500 m². Dit geeft aan dat dit gebied als akkerland in gebruik was. Ook andere percelen rondom Hof ter Rode waren duidelijk in gebruik als akkerland: **‘Middel veld’**, **‘Voor veld’** en **‘Borch veld’**, maar de eerste twee worden in verband gezet met een driedelige Frankische kouterindeling tot aan de Grote Heidebeek (Figuur 24).

Toponiemen zoals **‘Heide veld’** geven aan dat de benaming Heidebeek moet worden gerelateerd met de voormalige aanwezigheid van heide tussen de Grote Heidebeek en de Kappellelaan (Figuur 24).

Figuur 24: Projectgebied aan de Heidebeekstraat (blauwe omlijning) geprojecteerd op de Popp-kaart met aanduiding van 3-ledige Frankische kouterindeling te Sint-Brixius-Rode (bron: De Ridder, *Berla* 137, Maart 2021, p.29)

De Atlas der buurtwegen geeft ter hoogte van de Kappellelaan nabij het projectgebied de toponiemen ‘**Eversemdriesch**’ en ‘**Driesch**’. Beide toponiemen verwijzen naar een driehoekige zone met gemeenschappelijk weiland waarlangs wegen liggen en heeft een middeleeuwse oorsprong. Dit toponiem is ook terug te vinden in het nabije Beigem (‘Coppendriesch’) en Wolvertem (‘Den Driesch’).

Intrigerend is dat de Popp-kaart aangeeft dat de loop van de Grote Heidebeek en de Eizelbeek overeenkomt met een pad, de ‘**Middel wegel**’.

Deze beperkte toponymische voorstudie geeft aan dat het gebied altijd bosrijk is geweest en verder hoofdzakelijk als akkerland is benut sinds de middeleeuwen. Er zijn aanwijzingen van vroegmiddeleeuwse bewoning in de omgeving maar voorlopig zijn er nog geen archeologische gegevens opgedoken om deze aanname hard te maken.

3.3. ARCHIVALISCH BRONNEN

Bij de bespreking van Eversem, gehucht van fusiegemeente Meise, kunnen we ons niet zomaar beperken tot de geschiedenis van Meise. Onderdeel vormt ook Wolvertem, deelgemeente van Meise en korter bij Eversem gelegen. Het gehucht Eversem ligt op korte afstand tussen Sint-Brixius-Rode en Beigem aan de overzijde van de A12 Brussel-Antwerpen.

In de middeleeuwen was Meise een heerlijkheid die zich uitstreckte over Meise, Sint-Brixius-Rode en Nieuwenrode. De heerlijkheid werd beheerd door de ridders van Meise, vazallen van de heren van Grimbergen sinds de 10de eeuw. Naast het dagelijkse bestuur hadden de ridders ook rechterlijke bevoegdheden via het beheer van de schepenbank. Die schepenbank van Meise werd al in 1265 vermeld. Het *cartularium* van de abdij van Grimbergen (1154) vermeldt de oudst gekende ridder van Meise, Gerardus de Menza. Zijn woonplaats, Hof te Meyse, was omwald en gelegen ten zuidwesten van het dorpscentrum in de vallei nabij de huidige August Van Doorslaerlaan. Het hof kwam nadien in het bezit van de families Van Immersele, Van de Werve, Vander Ee en Vander Linden d’Hoogvorst. In 1809 verwierf Baron Emmanuel Vander Linden d’Hoogvorst het goed via erfenis en zijn nazaat baron Edmond Vander Linden d’Hoogvorst verkocht het kasteel van Meise in 1884 aan Leopold II, de koning van België om het te integreren in het domein van Bouchout waar zijn zus Charlotte, de voormalige keizerin van Mexico, al verbleef sinds 1879. In 1938 kocht de Belgische staat het volledige domein om er de Nationale Plantentuin te huisvesten. Sinds 2014 is de Plantentuin Meise overgedragen aan de Vlaamse overheid. Het ‘kasteel van Meyse’ werd in 1944 vernield door een inslaande V-bom en brand en daarna niet meer heropgebouwd.

De abdij van Grimbergen, gesticht door de Berthouts in 1127, beheerde veel grond en gebouwen in de omgeving, waaronder Hof van Eversem. De macht van de abdij bleef ongewijzigd tot aan het einde van de 18de eeuw. Het is dan ook logisch dat de abdij een grote impact had op de ontplooiing en exploitatie van Meise en de omliggende gehuchten. In de late middeleeuwen werden grote delen ontbost met de stichting van nieuwe gehuchten (Sint-Brixius-Rode) en hoven (Hof ter Rode, Hof van Eversem).

De nabijheid van Brussel zorgde ervoor dat de woningbouw in het voorheen landelijke Meise en omgeving vanaf het einde van de jaren 1950 geleidelijk aan toenam met de inplanting van grote woonuitbreidingsgebieden vanaf de jaren 1960-1970. Beeldbepalend landschappelijk element voor de omgeving is de A12 of Boomse steenweg van Brussel naar Antwerpen waardoor de landelijke Sint-Brixius-Rode en Eversem zijn afgescheiden van Meise.

Op basis van de archivalische bronnen is duidelijk dat het gebied in de volle middeleeuwen al verkaveld en ontgonnen werd. De regio heeft steeds een sterk landelijk, agrarische inrichting gekend met lage bevolkingsdensiteit tot grote woonuitbreidingsgebieden na WOII de regio volbouwden tot een geconcentreerd bewoond ‘woonwijk’-gebied.

3.4. CAI-DATABESTAND

De vroegste sporen van menselijke aanwezigheid in de omgeving betreft neolithisch silexmateriaal welke al sinds de jaren 1870 zijn vastgesteld in Meise en Wolvertem. Ook tijdens recente opgravingen worden sporen en artefacten uit de late steentijd aangetroffen in en nabij Eversem.⁵ Ook zijn er sporadisch archeologische gegevens voor de aanwezigheid van menselijke activiteiten in de omgeving van Eversem tijdens de metaaltijden. De eerste periode waarover vrij veel informatie voorhanden is voor de omgeving is de Romeinse periode. In Meise wordt zelfs een Romeins baandorp gesitueerd langsheen een baan tussen de vici Asse en Elewijt.

Er zijn geen archeologische waarden gelegen in de aanpalende percelen of in de directe omgeving van het projectgebied (Figuur 25, Tabel 2).

Op een halve kilometer ten westen van het projectgebied ligt in de Birrebeekvallei Hof te Rode (CAI ID3934), een hoeve met laatmiddeleeuwse oorsprong met een achtvormige grachtstructuur rond een opperhof en een neerhof met motteheuvel.⁶ Op driekwart kilometer ten oosten van het projectgebied is het Hof van Eversem (CAI ID3980). Dit is een hoeve die in de eerste helft van de 12de eeuw werd opgericht door de abdij van Grimbergen, maar de huidige structuur dateert van de 17de eeuw met een aantal aanpassingen en toevoegingen in de 19de eeuw.⁷ Op een kilometer ten zuidwesten van het projectgebied ligt de parochiekerk van Sint-Brixius-Rode (CAI ID3969) gewijd aan de heilige Brixius en daterend uit de 13de eeuw, maar met een vroeg 12de eeuwse voorloper.⁸

Ter hoogte van het Heimbeekveld, een verbindingsweg tussen de Kappellelaan en het Middelveld, zijn tijdens opgravingen op de terreinen van de nieuwe woonwijk Sneek sporen en structuren aangesneden uit de steentijd, de ijzertijd, de Romeinse tijd en uit de postmiddeleeuwse periode.⁹ Opmerkelijk waren vooral de Romeinse wegen. Het archeologisch vooronderzoek in en rond Eversem is steeds vrij beperkt gebleven tot bureauonderzoek (Tabel 3), maar de opgraving aan Heimbeekveld en het proefsleuvenonderzoek van Tussenveld geven aan dat het archeologisch potentieel pas hoog wordt richting het drogere zandleemplateau.

De twee CAI-nummers ID215135 en ID215136 zijn metaaldetectievondsten op een kilometer ten zuidoosten van het projectgebied. Het betreft munten, knopen, kogels en andere metalen objecten van de 19de en 20ste eeuw (Figuur 25, Tabel 2).

Tabel 2: overzicht met CAI-locaties in de omgeving van de Heidebeekstraat

CAI ID	locatie	functie	periode
3980	Hof te Eversem	Hoeve, behorende tot de abdij van Grimbergen	Late middeleeuwen
3934	Hof te Rode	Hoeve, opperhof met motteheuvel en neerhof met hoeve binnen een 8-vormig grachtensysteem	Late middeleeuwen
3969	Sint-Brixiuskerk	Parochiekerk van Sint-Brixius-Rode	Late middeleeuwen
157372	Heimbeekveld	Opgraving door Studiebureau Archeologie (2013)	Steentijd Ijzertijd Romeinse tijd Postmiddeleeuwse tijd
215135		Metaaldetectie	Nieuwste tijd
215136		Metaaldetectie	Nieuwste tijd

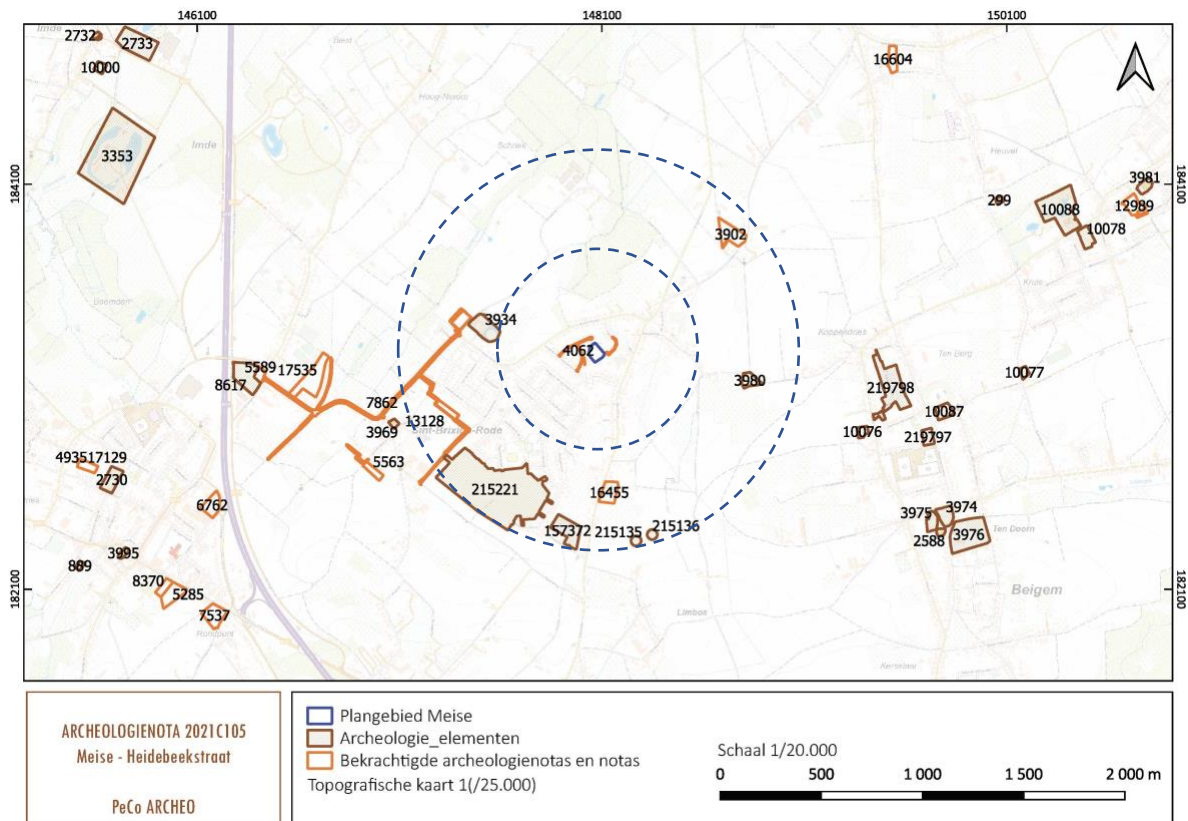
⁵ Op een paar kilometer ten noorden van het projectgebied is op de site Meise-Westrode een Romeins inheemse rurale nederzetting opgegraven met grafveld. Sevenants 2007.

⁶ <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/40177>

⁷ <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/75309>

⁸ <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/40173>

⁹ Liefveringhe & Smeets 2013.

Figuur 25: Overzicht van historische erfgoedsites en archeologische sites en relictten volgens de CAI (bron: geoportaal.be)

Tabel 3: Overzicht van de archeologienota's en nota's uitgevoerd in en rond Eversem (Meise) sinds 1 april 2016

ID	Bureau	Projectcode	Locatie	typeonderzoek
3902	ADEDE	2017C288	Bosstraat	Bureauonderzoek
4062	ABO	2017F16	Gladiolenlaan, Begonialaan en Heidebeekstraat	Bureauonderzoek
5563	Triharch	2017J229	Birrebeekstraat (Sint-Brixius-Rode)	Bureauonderzoek
7862	VUHbs Amsterdam	2017J283/2018B49	Collector St.-Brixius-Rode (fase 2)	Bureauonderzoek + proefsleuvenonderzoek
10566	ADEDE	2018I189	Tussenveld	Bureauonderzoek + proefsleuvenonderzoek
16455	J.Verrijckt	2020J86	Kappellelaan	Bureauonderzoek
17535	ADEDE	2021B67	Hoekstraat	Bureauonderzoek

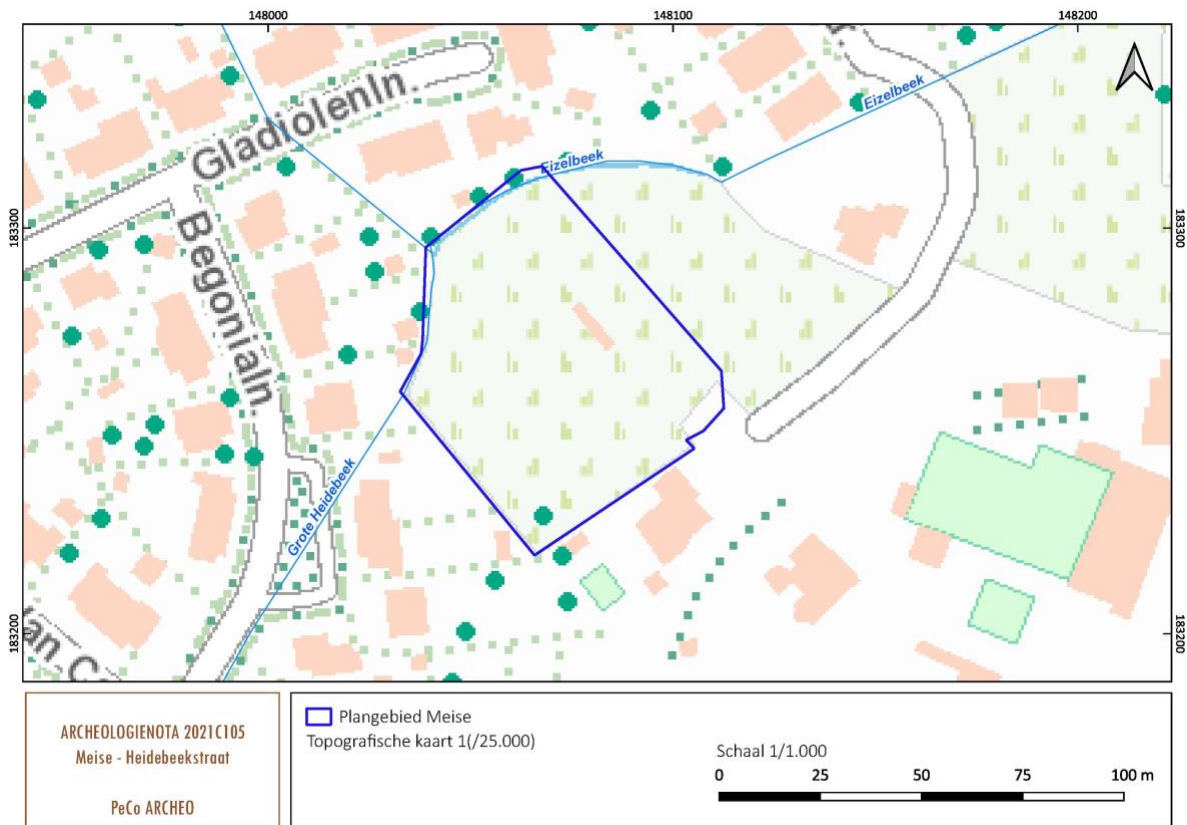
Bovenstaande informatie maakt duidelijk dat er voor de nabije omgeving van het projectgebied voldoende aantoonbaar bewijsmateriaal is gekend dat enkel ten zuiden en ten oosten van het plangebied aan de Heidebeekstraat enig archeologisch potentieel waar het zandleemplateau begint terwijl het plangebied en de omliggende percelen in het drassige gebied aan de voet van het plateau amper tot geen archeologisch potentieel bezitten.

Het CAI-databestand geeft aan dat een verdergezet archeologisch traject enkel op de zandleem *cuesta* perspectieven biedt om sporen en structuren aan te treffen uit haast alle periodes gaande van de steentijd tot de nieuwe tijd met vooral kans op neolithicum, ijzertijd, Romeinse tijd en middeleeuwen. Voor het plangebied aan de Heidebeekstraat zelf is de kans minimaal om archeologische sporen of structuren aan te treffen waardoor een verdergezet archeologisch traject geen meerwaarde zal opleveren naar inzichtsverwerving over de lokale geschiedenis of bewoning in het Dender-Zenne tussengebied aan de voet van de zandleem *cuesta*

3.5. LANDSCHAPPELIJKE CONTEXT VAN HET PLANGEBIED

3.5.1. TOPOGRAFIE

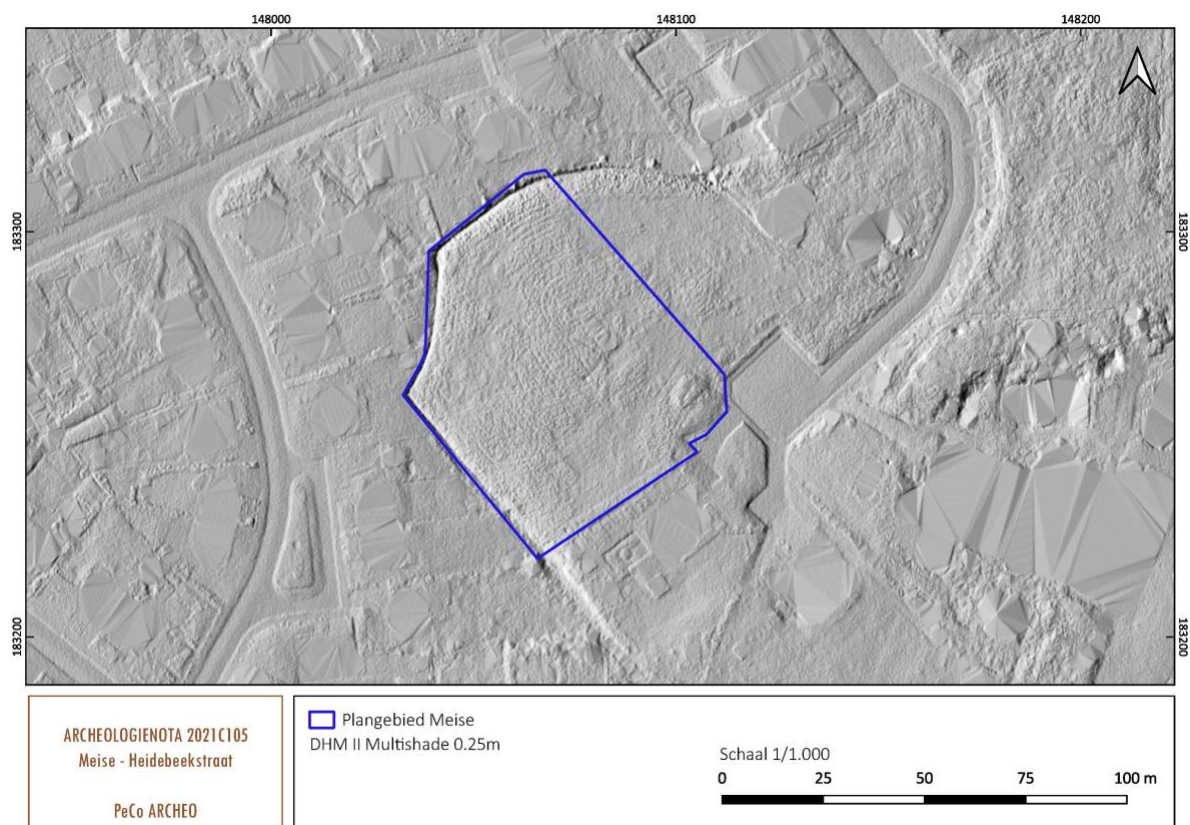
Het plangebied is gelegen in het Brabants leemplateau aan de voet van een zandleem *cuesta* die van Groot-Bijgaarden loopt tot in Grimbergen.

Figuur 26: Plangebied aan de Heidebeekstraat geprojecteerd op de topografische kaart (bron: geopunt.be)

De topografische kaart maakt duidelijk dat het plangebied is ingekleurd als grasland/weideland (Figuur 26). Het terrein is een vlak gebied en vertoont amper hoogteverschillen met een hoogte variërend tussen ca.25 m en 27 m TAW. De noordwestelijke rand van het plangebied waar de Grote Heidebeek en de Eizelbeek lopen, is het laagstgelegen gedeelte met 25,50-26,00 m TAW. Het hoogstgelegen deel van het plangebied is de zuidelijke helft met een hoogte van 26,50 m tot 27,00 m TAW. (Figuur 29). Hierdoor is ook duidelijk dat het gebied zich bevindt in laag erosiegevoelig gebied.

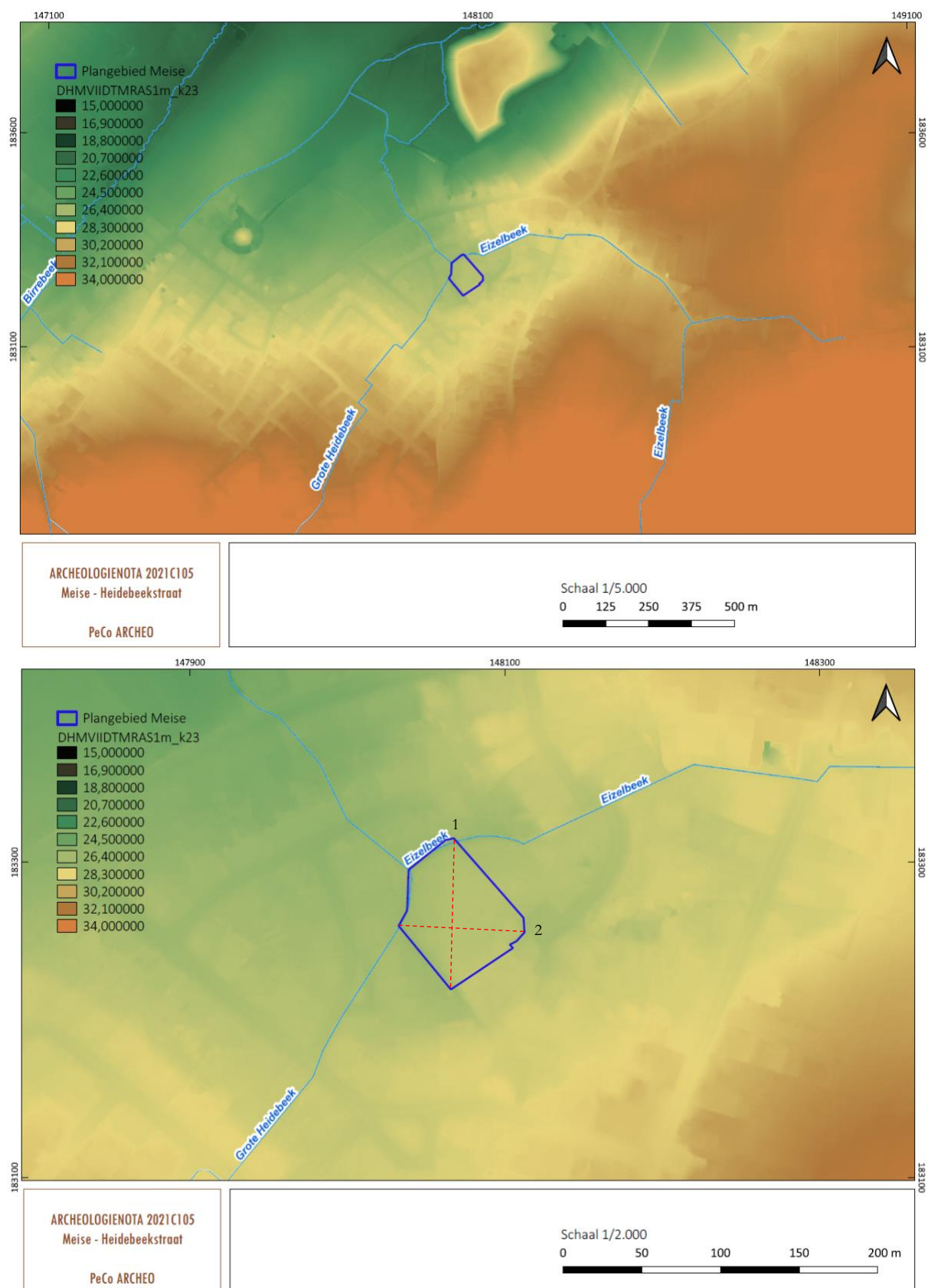
De digitale beeldvorming van het plangebied met multidirectionale hillshade (Figuur 27) levert geen enkele informatie op met betrekking tot een mogelijke aanwezigheid van antropogene structuren. Via *crop marks* kunnen verdwenen en onzichtbare structuren herkend worden in het landschap.

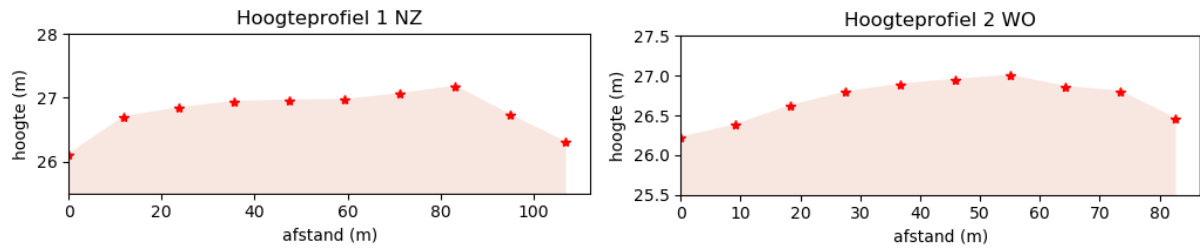
Figuur 27: Plangebied aan de Heidebeekstraat geprojecteerd op het Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen-DHM VLII multidirectionale hillshade 0,25m (bron: geopunt.be)

Wanneer naar de kaart met het digitaal hoogtemodel (DHM) van de omgeving wordt gekeken, is het snel duidelijk dat het projectgebied is gelegen aan de voet van het hoogteplateau dat met een 35 m TAW een 10 m hoger reikt dan het noordelijk gelegen laagteplateau. De twee anomalieën zijn de motteburcht van Hof ten Rode een kleine 500 m ten westen van het projectgebied en de kunstmatig ophoogde stortplaats ter hoogte van het Sur bos op een kleine 500 m ten noorden van het projectgebied (Figuur 28, boven).

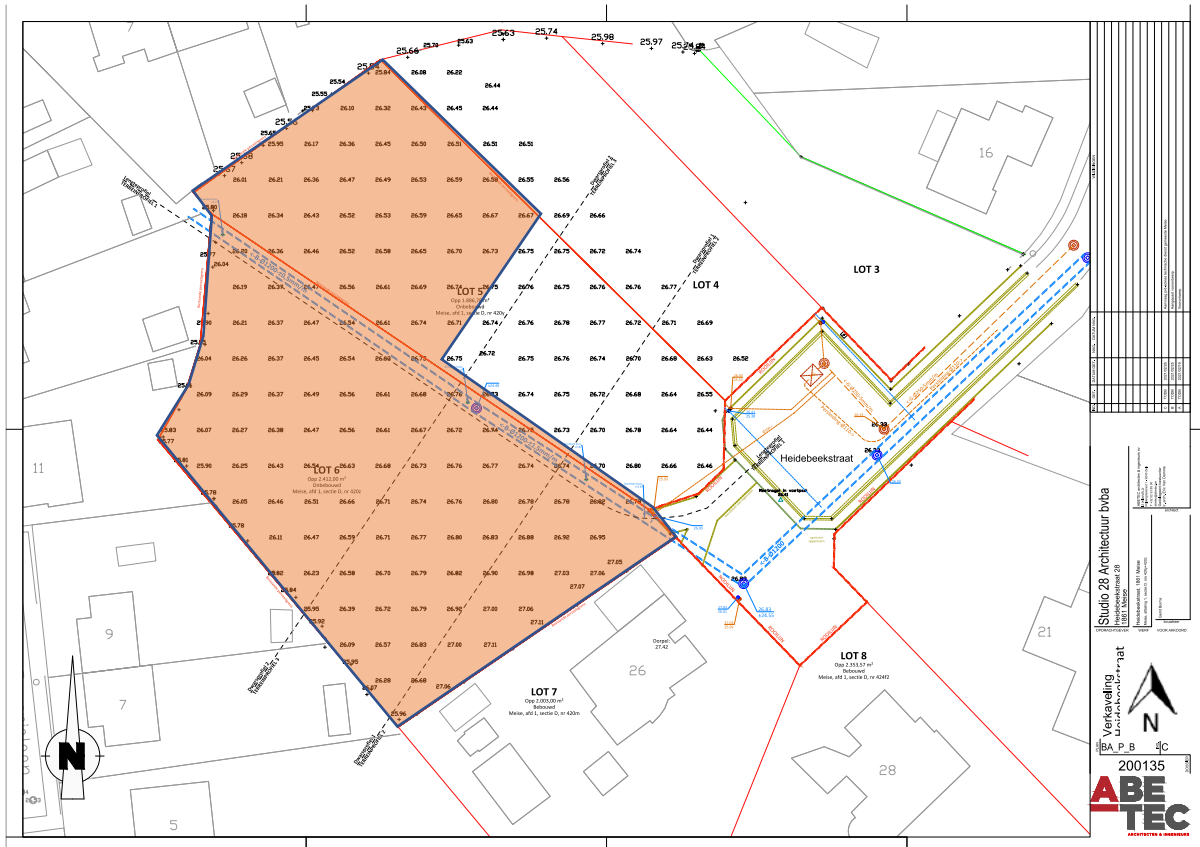
Bij een uitvergroting van de DHM-kaart kan opgemerkt worden dat het terrein relatief vlak is met sterke afwatering aan de westelijke en noordelijke randen (Figuur 28, onder) met een hoogte die varieert rond 26,50-27,00 m (Figuur 29). Dit wordt bevestigd door de opmetingen van de landmeter (Figuur 30).

Figuur 28: (boven) Plangebied aan de Heidebeekstraat geprojecteerd op de DHM-kaart; (onder) detail van het plangebied met aanduiding van de hoogteprofielen (bron: geopunt.be)

Figuur 29: Hoogteprofielen van het plangebied aan de Heidebeekstraat – links: NZ-hoogteprofiel (1); rechts: OW-hoogteprofiel (2) (bron: geopunt.be)

Figuur 30: Hoogtemetingen van het plangebied aan de Heidebeekstraat (bron: geopunt.be)

3.5.2. PEDOLOGIE

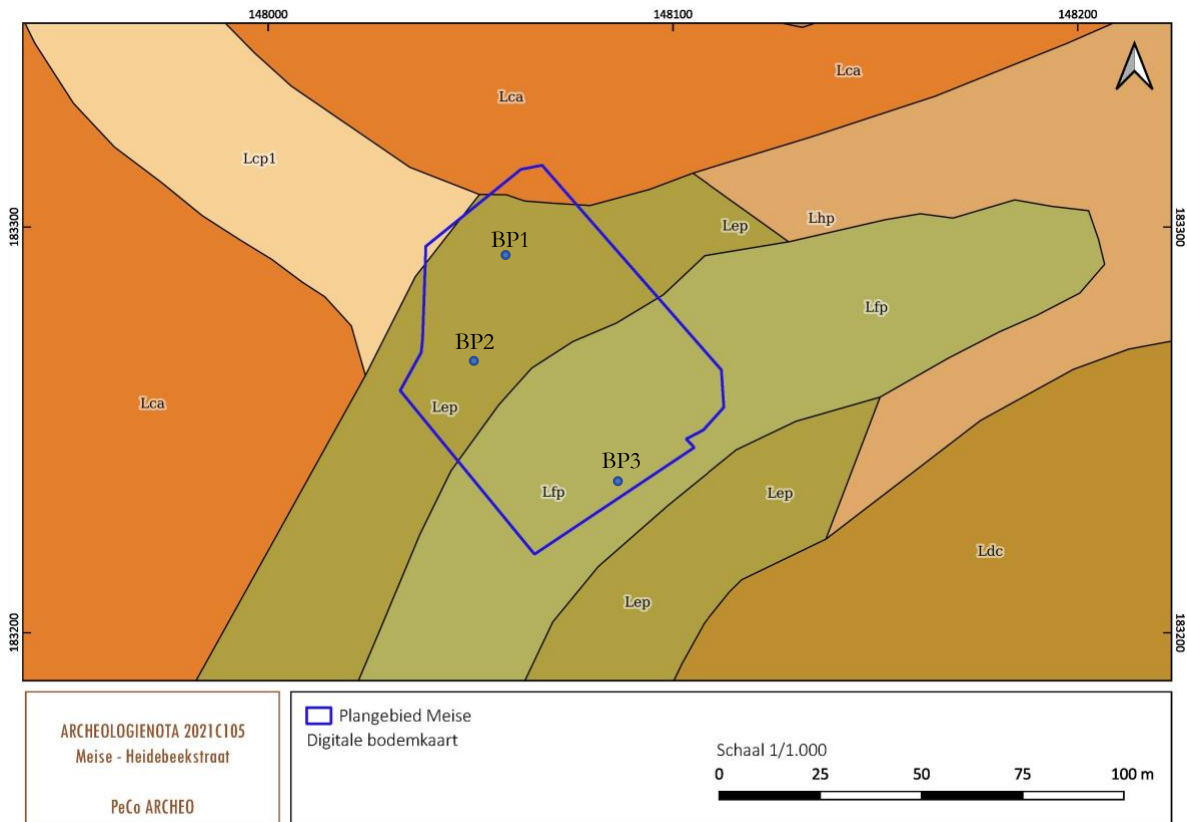
Het plangebied aan de Heidebeekstraat omvat in hoofdzaak twee varianten zandleembodems (Figuur 31):

- 1) een Lep-bodem of **natte** (e) zandleembodem (L) **zonder profielontwikkeling** (p)
- 2) een Lfp-bodem of **zeer natte** (f) zandleembodem (L) **zonder profielontwikkeling** (p)

Enkel de uiterst noordelijke hoek van perceel 420y en het noordwestelijke uiteinde van perceel 420z vallen buiten dit gebied met een matig droge (c) zandleembodem (L) met respectievelijk een textuur B-horizont (a) en zonder profiel (p1) (Figuur 31).

Het zuidelijke deel van beide percelen is een zeer natte zandleembodem met een zeer natte, zeer sterk gleyige, colluviale of alluviale grondwatergronden met reductiehorizont, welke begint op 0,40-0,80 m. De humeuze bovengrond is normaal ongeveer 25 cm dik. De zwak humeuze overgangshorizont van het gereduceerde materiaal is bleekgrijs en vertoont roestverschijnselen. De reductiehorizont is blauwgrijs, uitzonderlijk komt een bedolven textuur B voor onder het colluvium (p(c)), in andere gevallen wordt het

profiel zandiger (. . . z) of zwaarder (. . . y) met de diepte. De Lfp bodems raken algemeen overstroomd in de winter en blijven nat in de zomer. Omdat deze bodems ongeschikt zijn voor akkerland en tuinbouw en de zeer slechte drainage is de kans op het aantreffen van resten van menselijke structuren en sporen op dit soort grond haast uitgesloten.

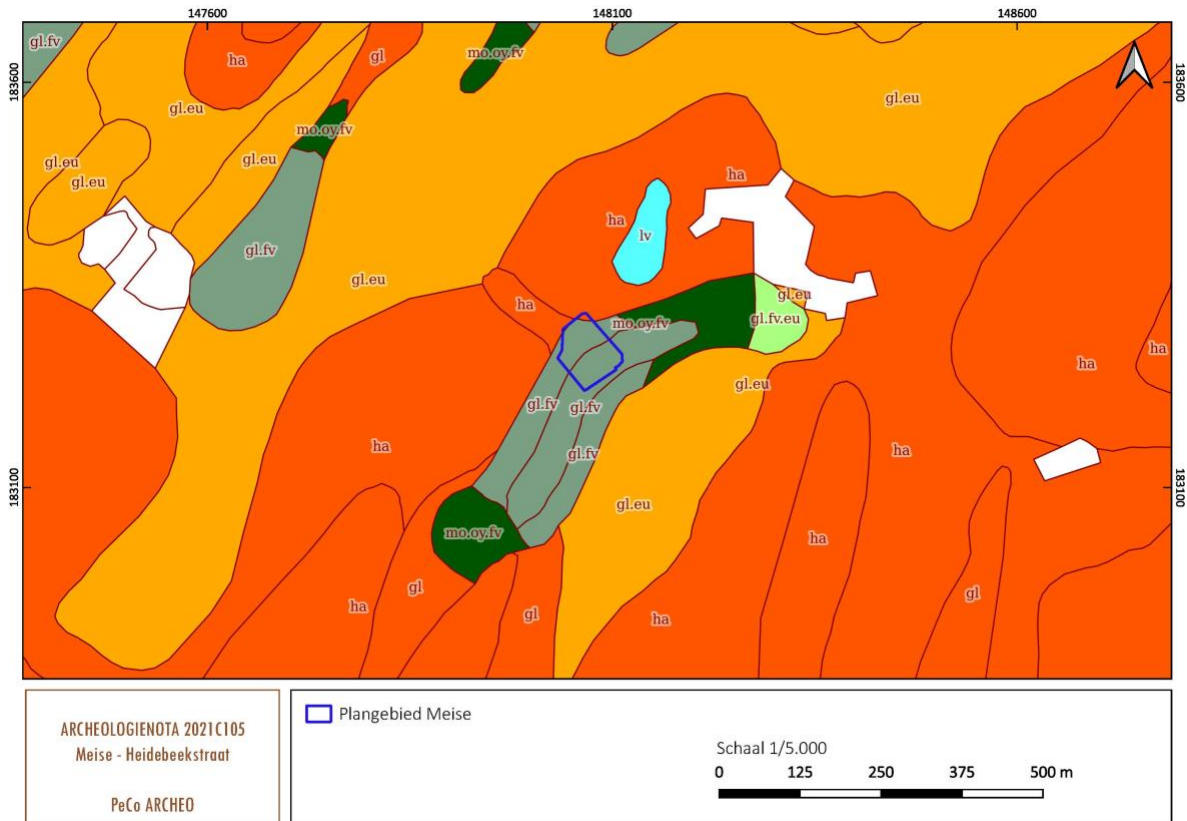
Figuur 31: Het plangebied volgens de bodemkaart van België (bron: geopunt.be)

De noordelijke helft van het projectgebied bestaat uit een natte zandleemgrond. Deze hydromorfe alluviale bodem gelegen langs de Grote Heidebeek en de Eizelbeek is veel te nat: in de winter soms kortstondig overstroomd blijft de bodem vochtig in de zomer. De kleur is overwegend grijs met talrijke roestvlekken en dieper dan 0,80 m wordt blauwgrijs reductiemateriaal aangetroffen. De bodems zijn geschikt voor weiland, maar mits een goede drainage kunnen ze gebruikt worden als matig goede akkerlandgronden.

Het gebied omvat dus weinig vruchtbare, van nature weinig doorlatende colluviale en alluviale zandleemgronden die niet draineren in de winter en slecht in de zomer door de heel hoge grondwaterstand. Hierdoor spreekt men van schrale gronden die doorheen de geschiedenis gekenmerkt worden door heide en bos.

Volgens de **WRB Soil Units-kaart** kenmerkt het projectgebied zich als een *Fluvic Gleyic Phaeozems*-bodem (Figuur 32).¹⁰ *Phaeozems* zijn gronden met een donkere oppervlaktehorizont van meer dan 0,20 m dik. *Fluvic* verwijst naar materiaal afgezet door onder andere waterlopen waar nog geen profielontwikkeling is waar te nemen maar wel de gelaagdheid van de oorspronkelijke afzettingen kan vertonen. Aan de voet van de plateauflank is er ook kans op colluvium (*Colluvic*) waarbij materiaal van de helling worden afgezet aan de voet van de helling als gevolg van erosieprocessen. *Gleyic* verwijst naar oxido-reductie kleurenpatronen waar de grond verzadigd wordt door een permanente grondwatertafel.

¹⁰ Dondeyne et al. 2015.

Figuur 32: Plangebied aan de Heidebeekstraat geprojecteerd op de WRB Soil Units 40k kaart (bron: geopunt.be)

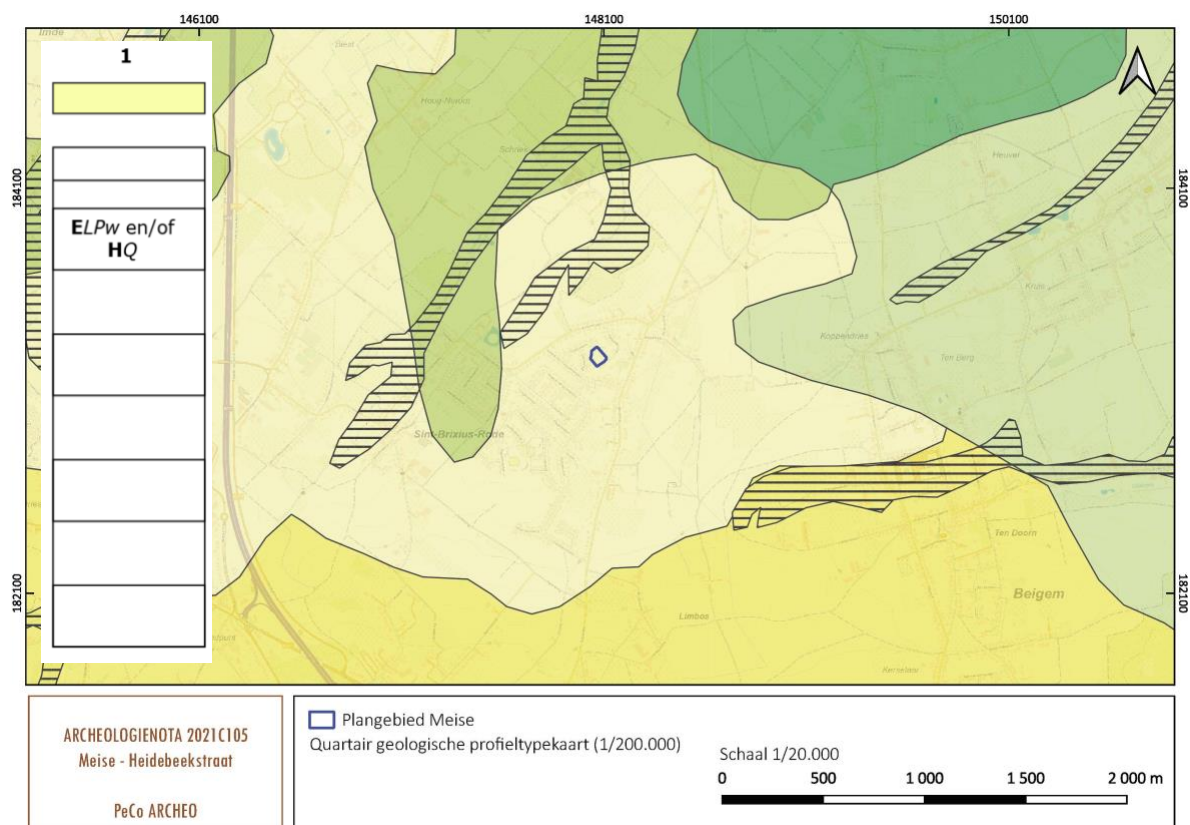
Besluit

Op basis van de bodemtypes met slechte drainage van de zone waarin het plangebied zich bevindt, kan men het nut van een eventueel verdergezet archeologisch vooronderzoek sterk in vraag stellen. Een verdergezet archeologisch vooronderzoek zal weinig zinvol zijn binnen het projectgebied omdat het terrein weinig nuttige informatie zal opleveren in functie van kennisverwerving over de historische evolutie van de menselijke activiteiten in de regio.

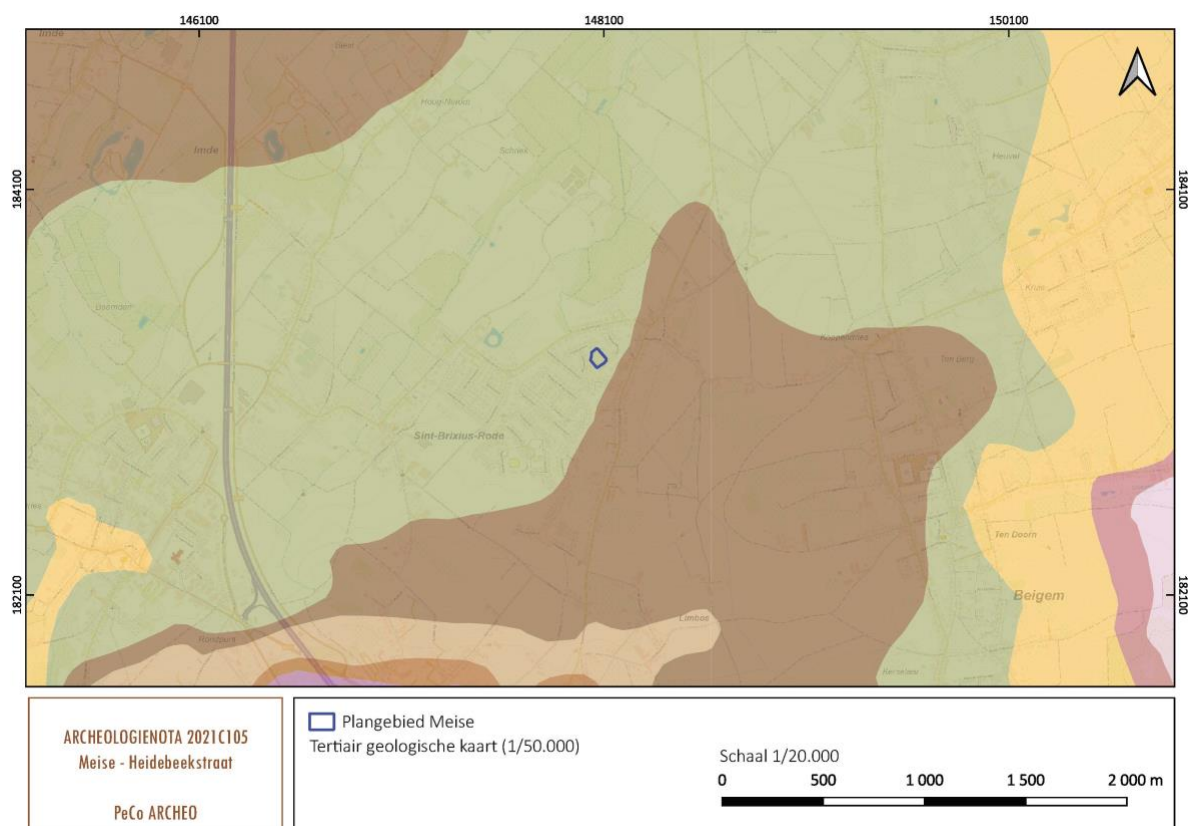
3.5.3. GEOLOGIE

De **quartaire geologische kaart** geeft aan dat het plangebied zich in een zone bevindt waar geen holocene en/of tardiglaciale afzettingen aangetroffen worden bovenop de Pleistocene sequentie (Figuur 33). Het profiel type 1 bestaat uit quadaire hellingsafzettingen (**H_Q**) en/of eolische afzettingen uit het laat-pleistoceen, Weichseliaan (**ELP_w**) die gaan van zand tot silt/loess. Het plangebied bevindt zich in de regio waar de afzettingen beperkt zijn tot zand, lemig zand en zandleem.

Onder dit recente geologische pakket ligt het plangebied volgens de **tertiaire geologische kaart** binnen de formatie van Maldegem en meer specifiek het lid van Wemmel (Figuur 34). Het lid van Wemmel binnen de formatie van Maldegem kenmerkt zich door kleihoudend grijs tot glauconiethoudend, groen fijn zand, met een basisgordel met *nummulites wemmelensis*.

Figuur 33: Quartaire geologische kaart met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be)

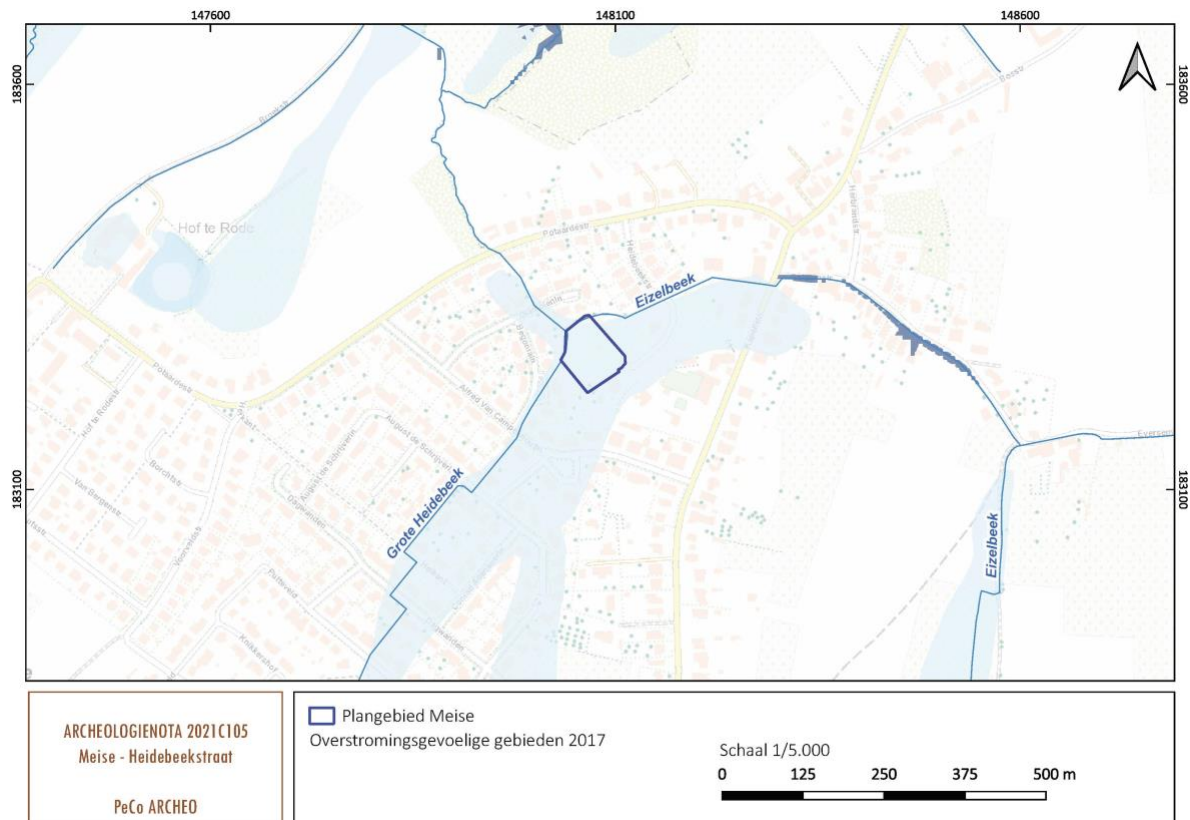

Figuur 34: Tertiaire geologische kaart met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be)

3.5.4. HYDROLOGIE

Qua waterlopen ligt het plangebied aan de Heidebeekstraat te Eversem, gehucht van fusiegemeente Meise, binnen het Scheldebekken en meer bepaald in het Benedenscheldebekken tussen Dender en Zenne (Dender-Zenne *interfluvium*) net ten noorden van Brussel. In de omgeving van het plangebied lopen verschillende waterlopen. Ten westen van het plangebied loopt de Grote Heidebeek en ten oosten loopt de Eizelbeek. Beide beken vormen de noordgrens van het projectgebied en vloeien samen halverwege het projectgebied. De Grote Heidebeek loopt verder door in noordelijke richting tot Nieuwenrode waar de Grote Heidebeek uitmondt in de Birrebeek. Cruciaal voor het projectgebied is de samenvloeiing van de Grote Heidebeek met de Eizelbeek en de locatie aan de voet van de *cuesta*. Dit verklaart waarom de watertoets-kaarten aangeven dat het gebied overstromingsgevoelig is (Figuur 35).

Niettegenstaande de recente bouwwerkzaamheden in de Heidebeekstraat, Begonialaan en Gladiolenlaan waarbij de Grote Heidebeekloop als de Eizelbeek zijn ingebed in een afwateringsriolering richting Birrebeek, bezit het projectgebied een hoog grondwaterpeil op 0,80 m -Mv tijdens een opmeting op 25 februari 2021 en op ca. 0,75 m -Mv 17 maart 2021. Bij het zoeken naar de locatie en het verloop van de riolering in functie van de aanleg van het verlengstuk van de Heidebeekstraat liepen de putten direct onder water (zie 3.6. Terreinevaluatie, p.33).

Figuur 35: Het plangebied binnen het netwerk van waterlopen met aanduiding van overstromingsrisicogebieden volgens de watertoets-kaart van 2017 (bron: geopunt.be)

Besluit

De overstromingsgevoeligheid van het plangebied langs de twee waterlopen bevestigt het laag potentieel aan archeologie binnen de natte tot zeer natte lichte depressie aan de voet van het zandleemplateau.

3.6. TERREINEVALUATIE

Figuur 36: Situatie van het projectgebied tijdens terreinevaluatie op 17 maart 2021 (foto: Peter Cosyns)

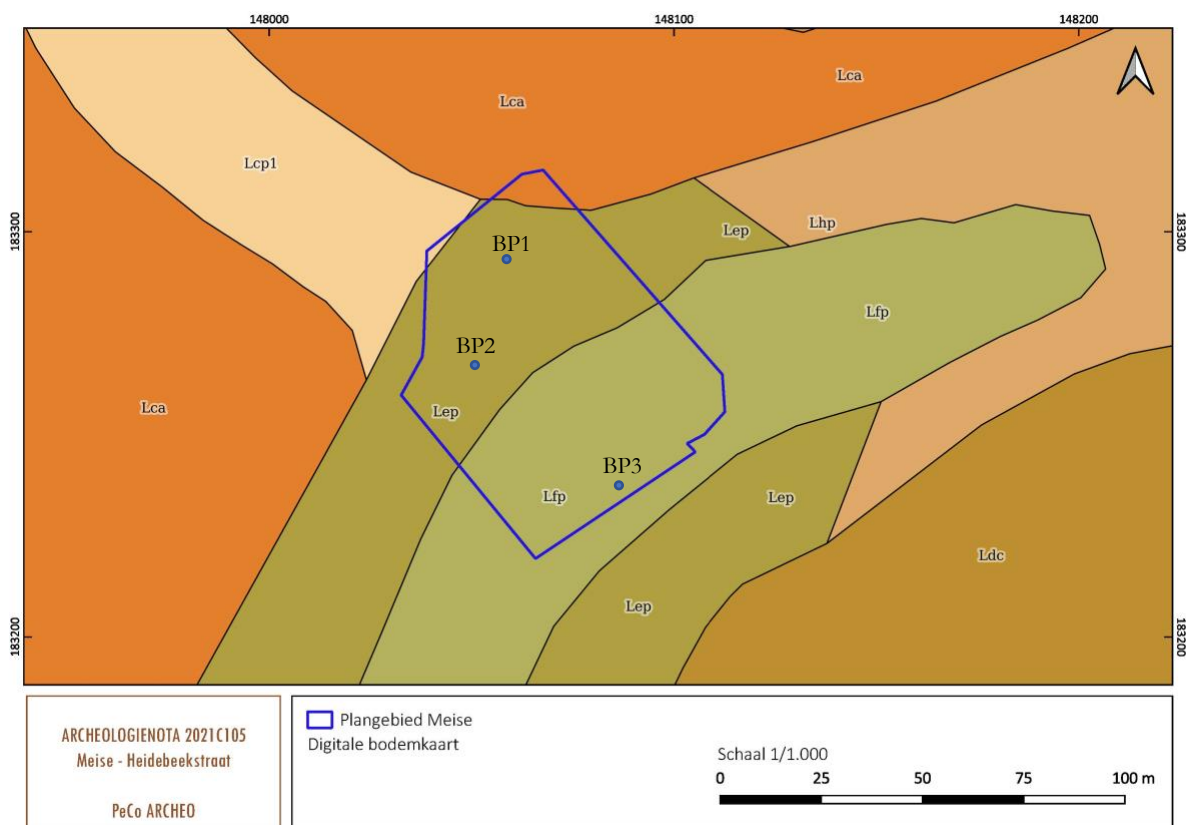
Op woensdag 17 maart ll. zijn bij een terreinevaluatie twee vaststellingen gedaan: een dichte grasbegroeiing en een weide die grotendeels blank stond (Figuur 36). Door deze situatie bleek veldverkenning een niet realiseerbare strategie terwijl controleboringen slechts op enkele plaatsen konden uitgevoerd worden. De controleboringen door de hoge grondwaterstand zijn uiteindelijk beperkt gebleven tot drie licht verheven locaties die vrij waren van oppervlaktewater. De resultaten zijn in overeenstemming met de gegevens uit het bodemkundig onderzoek (zie 3.6.2. Pedologisch onderzoek) en meer bepaald de WRB-soil Unit kaart (Figuur 32).

Tabel 4: Boorpunten binnen het projectgebied

Boorpunt	NB	OL	Boordiepte	Grondwaterspiegel
BP1	50°57'35.64"	04°20'28.14"	ca.0,90 m	ca.0,75 m -Mv
BP2	50°57'34.57"	04°20'27.78"	ca.0,90 m	ca.0,75 m -Mv
BP3	50°57'34.07"	04°20'29.61"	ca.0,95 m	ca.0,80 m -Mv

De drie boorpunten (Figuur 37, Tabel 4) gaven een problematisch beeld aangezien het bodemprofiel aangeeft dat er onder een dunne, donkerbruine, fel bewortelde humeuze laag van 0,15-0,25 m een keihard, bleekgrijs, steriel pakket nat silt aanwezig is welke reikt tot ongeveer een diepte van ca.0,75 m -Mv. Op die diepte is een groen, vet kleipakket aangesneden. In combinatie met de grondwaterspiegel die zich net bovenop de kleilaag bevindt, zorgde ervoor dat verder boren onmogelijk werd. Door het wederkerend patroon bij de drie boorpunten en de moeilijke terreinsituatie bleek het weinig zinvol om nog bijkomende controleboringen uit te voeren.

De insluiting van het gebied door de Grote Heidebeekloop en de Eizelbeek aan de noordelijke voet van de *cuesta* uitloper van Asse (Figuur 28, boven) maakt duidelijk dat het 0,50-0,70 m dikke pakket bleekgrijze silt colluviale afzettingen zijn van de *cuesta*-hellingen met eronder een gleyige bodem (Figuur 32).

Figuur 37: Locatie van de boorpunten geprojecteerd op de bodemkaart van België (bron: geopunt.be)

Figuur 38: Testput ter locatie van de riolering (foto: Gerrit Borms)

Besluit

Door het dikke, moeilijk permeabele *colluvium*-pakket kan het oppervlaktewater zeer moeilijk infiltreren. Hierdoor staat het projectgebied langdurig blank tot ver in het voorjaar. En het kleipakket net onder het *colluvium*-pakket zorgt bovendien voor een constant hoge grondwatertafel in dit gebied. Hierdoor is de lichte depressie aan de voet van het zandleemplateau door de natte tot zeer natte Lep en Lfp-bodems langdurig verzadigd vanaf de winter tot diep in de lente en blijft het terrein vochtig in de zomer. Door de inbedding van de Grote Heidebeek en de Eizelbeek is de drainagetoestand in die mate verbeterd dat er geen overstromingsgevaar meer is.

Er zijn geen aanwijzingen dat de mens doorheen de eeuwen substantiële activiteiten heeft uitgevoerd in dit zeer drassige gebied zeker wanneer rekening wordt gehouden dat de situatie voor de recente inbedding van de Grote Heidebeekloop en de Eizelbeek in een afwateringsriolering richting Birrebeek nog explicieter nat was dan nu is waargenomen.

4. VERWACHTINGEN EN IMPACT

4.1. VERWACHTINGEN

Het CAI-databestand geeft aan dat in de nabije omgeving van het plangebied amper historisch erfgoed is, maar het gekende erfgoed gaat wel terug tot de middeleeuwen met aanwijzingen dat de menselijke activiteiten kunnen teruggaan tot de vroege middeleeuwen. Recente archeologische ingrepen in de wijdere omgeving hebben aangetoond dat dit gebied al sporadisch bewoond en ontgonnen was in de steentijd en de metaaltijden met een intensifiëring van bewoning en activiteiten in de (late) ijzertijd, Romeinse tijd en de (volle) middeleeuwen.

Niettegenstaande de aanwezige menselijke activiteiten doorheen de geschiedenis in de omgeving van het plangebied zijn er ter hoogte van de Heidebeekstraat zelf geen zichtbare archeologische structuren bewaard en is het haast volledig uitgesloten om binnen de drassige zandleembodem met drainageklasse e en f potentiële resten en sporen van bewoning en andere menselijke activiteiten aan te treffen die een verdergezet archeologisch vooronderzoek wenselijk of nuttig zouden maken. Anderzijds is duidelijk dat de erfgoedobjecten en de archeologische ingrepen in de omgeving, die resultaten hebben opgeleverd, steeds gelegen zijn op beter gedraineerde drogere zandleem tegen de flank van het hoogteplateau of bovenop het plateau zelf. De afwezigheid van archeologie aan de voet van de plateauhelling is niet zozeer te wijten aan de colluviale en alluviale afzettingen binnen de zone waarin het projectgebied is gelegen, maar vooral door de slechte drainageklasse (e en f). De continu hoge grondwatertafel aan de voet van de plateauhelling maakt dat het gebied in de winter onder water staat en het hele jaar door nat blijft waardoor het terrein veeleer beperkt is gebleven tot weiland of bosgebied. De recente inbedding van de Grote Heidebeek en de Eizelbeek maakt dat het gebied nu wel als woongebied kan benut worden.

Besluit

Op basis van de lage archeologische verwachting kan duidelijk gesteld worden dat het potentieel op kennisvermeerdering bij een verdergezet vooronderzoek zeer laag tot onbestaande is. Op basis van de bevindingen uit dit bureauonderzoek is een archeologisch vervoltraject met ingreep in de bodem bijgevolg niet wenselijk, niet nuttig voor het plangebied aan de Heidebeekstraat.

4.2. IMPACT

De opdrachtgever plant op het terrein een verkaveling van vier loten met telkens een losstaande woning. Om dit te realiseren moet de huidige Heidebeekstraat verder doorgetrokken worden over een afstand van ca.47 m. in functie van deze aan te leggen toegangsweg zullen nutsleidingen en rioleringen worden aangelegd waarvan een deel al is aangelegd tijdens de verkavelingswerken van 1992 (zie 2. Aanleiding van onderzoek). De 6 m brede weg is over een breedte van 2 m verstoord door de aanleg van een grote rioleringsbuis, en dit tot een diepte van minstens 1,50 m. Over de overige 4 m wordt een verstoring van de bodem voorzien tot 1,20 m -Mv voor de aanleg van verschillende nutsvoorzieningen.

Bij de nieuwbouw van de voorziene woningen zullen minstens muurfunderingen aangelegd worden tot een diepte van ca.0,80 m -Mv, tot aan de vorstvrije zone. Deze vrij beperkte ingreep in de bodem kan worden uitgebreid met de eventuele aanleg van een kelderruimte.

De straatwerken en de aanleg van de vier woningen zorgen voor enige impact op de bodem, maar omdat het archeologisch potentieel als onbestaand wordt ingeschat en het projectgebied kan vrijgegeven worden voor archeologie, is de impact van de voorziene bouwwerkzaamheden op de bodem niet relevant.

5. SAMENVATTING VOOR NIET-GESPECIALISEERD PUBLIEK

Ter hoogte van de Heidebeekstraat wordt een bouwproject van vier woningen gepland. Omdat de twee betrokken percelen samen de 3.000m² overschrijden, moet een archeologisch vooronderzoek worden uitgevoerd en dient een officiële goedkeuring voor vrijgave van verder archeologisch onderzoek toegevoegd te worden in het aanvraagdossier van de omgevingsvergunning.

Bij het voeren van een bureauonderzoek zijn oude kaarten bestudeerd, zijn inlichtingen ingewonnen over de ligging en de ondergrond van de te bebouwen percelen om te zien of het plangebied een archeologisch potentieel heeft. Ook is gekeken naar de geschiedenis van de gemeente Meise en in het bijzonder die van de deelgemeente Sint-Brixius-Rode en het gehucht Eversem.

Alle verzamelde informatie wijst erop dat het plangebied geen archeologische structuren of sporen bezit en dat een verdergezet archeologisch onderzoek geen enkele meerwaarde zal bijbrengen tot het inzicht van de historische evolutie van de plaatselijke omgeving of het Brabantse leemplateau binnen het Dender-Zenne tussenbekken. Het grootste deel van het plangebied is een natte tot zeer natte zandleem gelegen langs de Heidebeek en de Eizelbeek in oorspronkelijk overstromingsgevoelig gebied.

Rekening houdend met de uiterst lage kans op archeologische resten binnen het plangebied is het advies hier dat het terrein mag vrijgegeven worden omdat het plangebied amper zal bijdragen tot een verbetering van het plaatselijk historisch inzicht.

Rekening houdend met een kosten-baten analyse bij een verdergezet archeologisch traject binnen het projectgebied aan de Heidebeekstraat wegen de kosten niet op tegen de beperkte archeologische meerwaarde waardoor het weinig nuttig is om nog verdere archeologische voorwaarden op te leggen.

6. SAMENVATTING VOOR GESPECIALISEERD PUBLIEK

Ter hoogte van de Heidebeekstraat wordt een bouwproject van vier woningen gepland. Omdat de twee betrokken percelen samen de 3.000m² overschrijden, zoals staat omschreven in artikel 5.4.2.3 van het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013 van de Vlaamse Overheid (versie 01/04/2019), moet een archeologisch vooronderzoek worden uitgevoerd en dient een aktenaam voor vrijgave van verder archeologisch onderzoek toegevoegd te worden in het aanvraagdossier van de omgevingsvergunning.

Het uitgevoerde bureauonderzoek integreert de resultaten uit cartografische, toponymische en archivalische bronnen naast eerder archeologische informatie verzameld in het CAI-databestand alsook topografische, pedologische en geologische gegevens van het projectgebied in het gehucht Eversem, van de deelgemeente Sint-Brixius-Rode en de gemeente Meise.

Alle verzamelde informatie wijst erop dat het archeologisch potentieel het plangebied minimaal is en dat een verdergezet archeologisch onderzoek geen enkele meerwaarde zal bijbrengen tot het inzicht van de historische evolutie van de plaatselijke omgeving of het Brabantse leemplateau binnen het Dender-Zenne tussenbekken. Het grootste deel van het plangebied is een natte tot zeer natte zandleem gelegen langs de Heidebeek en de Eizelbeek in oorspronkelijk overstromingsgevoelig gebied.

Rekening houdend met de uiterst lage kans op archeologische resten binnen het plangebied is het advies hier dat het terrein mag vrijgegeven worden omdat het plangebied amper zal bijdragen tot een verbetering van het plaatselijk historisch inzicht.

Rekening houdend met een kosten-baten analyse bij een verdergezet archeologisch traject binnen het projectgebied aan de Heidebeekstraat is het advies dat de kosten niet opwegen tegen de beperkte archeologische kennisverwerving gezien het minimaal archeologisch potentieel van het plangebied.

7. LIJST VAN FIGUREN

- Figuur 1: Plangebied aan de Heidebeekstraat geprojecteerd op de GRB-kaart (bron: geopunt.be)
- Figuur 2: Plangebied aan de Heidebeekstraat geprojecteerd op het Gewestplan (bron: geopunt.be)
- Figuur 3: Geplande verkaveling plangebied aan de Heidebeekstraat (bron: studio 28 architectenbureau)
- Figuur 4: Dwarsprofiel 1 met coupe van de aan te leggen woning A en de straat binnen het plangebied aan de Heidebeekstraat (bron: studio 28 architectenbureau)
- Figuur 5: Dwarsprofiel 2 van de aan te leggen woning B straat binnen het plangebied aan de Heidebeekstraat (bron: studio 28 architectenbureau)
- Figuur 6: Lengteprofiel met coupe van de aan te leggen woning C en de straat binnen het plangebied aan de Heidebeekstraat (bron: studio 28 architectenbureau)
- Figuur 7: Modeldwarsprofiel van de aan te leggen straat op de perceelgrens binnen het plangebied aan de Heidebeekstraat (bron: studio 28 architectenbureau)
- Figuur 8: Plangebied aan de Heidebeekstraat geprojecteerd op de Fricx-kaart, 1712 (bron: geopunt.be)
- Figuur 9: Plangebied geprojecteerd op de Villaret-kaart, 1745-1748 (bron: geopunt.be)
- Figuur 10: Plangebied geprojecteerd op de Ferraris-kaart (1771-1778) (bron: geopunt.be)
- Figuur 11: Plangebied geprojecteerd op de Atlas der Buurtwegen, 1841 (bron: geopunt.be)
- Figuur 12: Plangebied geprojecteerd op de Vandermaelen kaart, 1846-1854 (bron: geopunt.be)
- Figuur 13: Plangebied geprojecteerd op de Popp kaart, 1842-1879 (bron: geopunt.be)
- Figuur 14: Plangebied aan de Heidebeekstraat geprojecteerd op de topografische kaart van 1873 (bron: cartesius.be)
- Figuur 15: Plangebied aan de Heidebeekstraat geprojecteerd op de topografische kaart van 1904 (bron: cartesius.be)
- Figuur 16: Plangebied aan de Heidebeekstraat geprojecteerd op de topografische kaart van 1939 (bron: cartesius.be)
- Figuur 17: Plangebied aan de Heidebeekstraat geprojecteerd op de topografische kaart van 1969 (bron: cartesius.be)
- Figuur 18: Plangebied aan de Heidebeekstraat geprojecteerd op de topografische kaart van 1981 (bron: cartesius.be)
- Figuur 19: Plangebied aan de Heidebeekstraat geprojecteerd op een luchtfoto van 1947-1954 (bron: geopunt.be)
- Figuur 20: Plangebied aan de Heidebeekstraat geprojecteerd op een luchtfoto van 1971 (bron: geopunt.be)
- Figuur 21: Plangebied aan de Heidebeekstraat geprojecteerd op een luchtfoto van 1995 (bron: geopunt.be)
- Figuur 22: Plangebied aan de Heidebeekstraat geprojecteerd op een luchtfoto van 2000-2003 (bron: geopunt.be)
- Figuur 23: Plangebied aan de Heidebeekstraat geprojecteerd op een luchtfoto van 2019 (bron: geopunt.be)
- Figuur 24: Projectgebied aan de Heidebeekstraat (blauwe omlijning) geprojecteerd op de Popp-kaart met aanduiding van 3-ledige Frankische kouterindeling te Sint-Brixius-Rode (bron: De Ridder, *Berla* 137, Maart 2021, p.29)
- Figuur 25: Overzicht van historische erfgoedsites en archeologische sites en relictten volgens de CAI (bron: geoportaal.be)
- Figuur 26: Plangebied aan de Heidebeekstraat geprojecteerd op de topografische kaart (bron: geopunt.be)

Figuur 27: Plangebied aan de Heidebeekstraat geprojecteerd op het Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen-DHM VLII multidirectionale hillshade 0,25m (bron: geopunt.be)

Figuur 28: (boven) Plangebied aan de Heidebeekstraat geprojecteerd op de DHM-kaart; (onder) detail van het plangebied met aanduiding van de hoogteprofielen (bron: geopunt.be)

Figuur 29: Hoogteprofielen van het plangebied aan de Heidebeekstraat – links: NZ-hoogteprofiel (1); rechts: OW-hoogteprofiel (2) (bron: geopunt.be)

Figuur 30: Hoogtemetingen van het plangebied aan de Heidebeekstraat (bron: geopunt.be)

Figuur 31: Het plangebied volgens de bodemkaart van België (bron: geopunt.be)

Figuur 32: Plangebied aan de Heidebeekstraat geprojecteerd op de WRB Soil Units 40k kaart (bron: geopunt.be)

Figuur 33: Quartaire geologische kaart met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be)

Figuur 34: Tertiaire geologische kaart met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be)

Figuur 35: Het plangebied binnen het netwerk van waterlopen met aanduiding van overstromingsrisicogebieden volgens de watertoets-kaart van 2017 (bron: geopunt.be)

Figuur 36: Situatie van het projectgebied tijdens terreinevaluatie op 17 maart 2021 (foto: Peter Cosyns)

Figuur 37: Locatie van de boorpunten geprojecteerd op de bodemkaart van België (bron: geopunt.be)

Figuur 38: Testput ter locatie van de riolering (foto: Gerrit Borms)

Tabel 1: Overzicht van de oppervlakte van de inplantingszone, voorbehouden als bouwzone voor de voorziene wooneenheden binnen het plangebied

Tabel 2: overzicht met CAI-locaties in de omgeving van de Heidebeekstraat

Tabel 3: Overzicht van de archeologienota's en nota's uitgevoerd in en rond Eversem (Meise) sinds 1 april 2016

Tabel 4: Boorpunten binnen het projectgebied

8. REFERENTIES

- Adriaensen, J. & Verrijckt, J. 2020. *Archeologienota Meise, Kapellelaan 295* (Rapport Nr.0465). Beerse: J.Verrijckt Archeologie & Advies.
- Bettesone, A. 2008. *Geschiedenis over Rode-Eversem-Limbos en de parochie Sint-Brixius te Meise*, Meise.
- De Ridder, W. 2021. Labus. *Berla* 137, maart 2021, 26-33.
- De Smaele, B., Van Der Cruyssen, M., Pieters, H. & De Cuyper, J. 2017. *Archeologisch vooronderzoek op de site Meise te Tussenveld (Vlaams-Brabant)* (ADEDE archeologisch Rapport 67), Gent: ADEDE.
- Dondeyne, S., Vanierschot, L., Langohr, R., Van Ranst, E. & Deckers, J. 2015. *De grote bodemgroepen van Vlaanderen: Kenmerken van de "Reference Soil Groups" volgens het internationale classificatiesysteem World Reference Base*. KU Leuven & Universiteit Gent in opdracht van Vlaamse overheid, Departement Leefmilieu, Natuur en Energie, Afdeling Land en Bodembescherming, Ondergrond, Natuurlijke Rijkdommen.
- Goovaerts, S. 2017. *Archeologische evaluatie van het bodemarchief aan de Gladiolenlaan, Begonialaan en Heidebeekstraat te Meise. MEI3003* (ABO Archeologische Rapporten 450). Aartselaar: ABO.
- Horemans, B. 2021. *Archeologienota. Hoekstraat te Meise (Vlaams-Brabant)* (ADEDE Archeologisch Rapport 669). Gent: ADEDE.
- Magerman, K. 2017. *Archeologienota. Sint-Brixius-Rode (Meise) – Birrebeekstraat (prov. Vlaams-Brabant)*. Erps-Kwerps: Triharch.
- Sevenants, W. 2007. *Archeologisch proefsleuvenonderzoek Bedrijventerrein Meise-Westrode 2007* (Eindrapport). Erps-Kwerps: Triharch.
- van Haasteren, M. & Groenhuijzen, M. 2018. *Meise-Collector St.-Brixius-Rode fase 2 (22.243). Bureauonderzoek/Archeologienota* (ZAN 535). Amsterdam: Vuhbs archeologie.
- Van Kampen J., Groenhuijzen M. & Huijsmans A. 2019. *Meise-Collector St. Brixius-Rode fase 2 (22.243) Nota/Landschappelijk booronderzoek, archeologisch booronderzoek en proefsleuven* (ZAN Rapport 739). Amsterdam: Vuhbs archeologie.
- Van Liefveringe N. & Smeets M. 2013. *Het archeologisch onderzoek aan het Heimbeekveld te Meise*, Archeo-Rapport 191, Kessel-Lo.
- Verleysen A. 2018. *Archeologienota Fase 1 Tussenveld te Meise (Vlaams-Brabant)* (ADEDE Archeologisch Rapport 345). Gent: ADEDE.

Websites:

- <https://codex.vlaanderen.be/Portals/Codex/documenten/1023317.html#H1062462>
- <https://cai.onroerenderfgoed.be>
- <http://dov.vlaanderen.be>
- <https://geo.onroerenderfgoed.be>
- <https://inventaris.onroerenderfgoed.be>
- <http://www.geopunt.be>
- <https://www.cartesius.be/CartesiumPortal/>